

TÜRKİYE ÖZEL OKULLAR DERNEĞİ BÜLTENİ

ÜCRETSİZDİR Temmuz 2025 Yıl 3 / Sayı 16
ISSN 1307 - 6604

- ◆ Okul Öncesi Eğitimi Çalıştayı
- ◆ 3. Geleneksel AP Etkinliği
- ◆ 10. Eğitim Teknolojileri Platformu
- ◆ 10. Ortaöğretim Çalıştayı

İyi Tatiller

PTE Academic, dünya çapında birçok kurum tarafından kabul gören, çalışma, eğitim ve vize başvurularını kolaylaştıran, hızlı, adil ve stressiz bir İngilizce sınavıdır.

Neden PTE Academic?

- ✓ Her gün sınav oturumu ve ortalama 48 saat içinde sınav sonucu
- ✓ Bilgisayar üzerinden 2 saatlik tek oturum ve yapay zeka destekli objektif ve adil puanlama
- ✓ Yurt içi ve yurt dışı üniversite başvurularında kabul
- ✓ YDS Denkliği (ÖSYM tarafından tanınır)

PTE müfredat okulunda öğrenci olmanın avantajları:

PTE müfredatına sahip bir okulun öğrencisiyseniz, hem yurt içinde hem de yurt dışında eğitim hayatınızda sizi sayısız fırsat bekliyor!

- ✓ Pearson tarafından sertifikalandırılmış PTE Academic öğretmenleriyle sınava hazırlanma imkanı
- ✓ PTE Academic sınavına kaydolan tüm öğrencilere %10 indirim
- ✓ 20 USD değerindeki PTE Academic sınavına hazırlık soru bankasına erişim

Daha fazla bilgi için:

☎ 0216 355 72 40

✉ info@skybusiness.com.tr

🌐 skybusiness.com.tr

🌐 linkedin.com/company/sky-business-tr

PTE Okulu olmanın yurt dışında eğitim için sağladığı fırsatları keşfedin!

Harvard Üniversitesi
MIT
Toronto Üniversitesi
Imperial College London
Milano Politeknik Üniversitesi
Münih Teknik Üniversitesi
.... ve diğerleri

IIE ve Fulbright gibi uluslararası burs programları tarafından kabul edilir.

BAŞKAN'DAN ÖNSÖZ

Değerli dostlarım,

Özel okullarımızın, içinde bulunduğu zorlu şartlarla 2025- 2026 öğretim yılına başlayacağı malumdur. Sektörde yaşanan daralmadan dolayı bazı arkadaşlarımızın özel okullarını kapatarak veya devrederek aramızdan ayrılmak durumunda kalmışlardır. Bu gelişmelerin burukluğu ve belirsizlikleriyle birlikte yine de hizmetlerimizin aksatılmadan, aynı şevk ile yürütülmesine gayret edileceğine inancım tamdır.

31 Mayıs itibarıyla ücret ilan tarihinin bitiminden sonra özel okul yetkilileriyle yapılan görüşmelerde yeni öğrenci kayıtlarında ve kayıt yenilemelerinde beklenen sayılara uzak kalındığı ve özel okulların yine kontenjanlarının yaklaşık yarısının atıl kaldığı yönündeki ifadelerin son bulmasını arzu etmekteyiz.

Bültenimizin bu sayısında ülkemizi ve dünya genelini etkileyen, olumsuz iklim şartlarının eğitim yoluyla çözüme kavuşacağı gerçeği ile sınırlı da olsa farkındalık oluşturmak için kısa bir değerlendirmenin yararlı olacağını paylaşmak isterim.

Yaşadığımız bu sıcak günlerle ilgili olarak yapılan meteorolojik açıklamalara göre iklim değişikliği sonucu susuzluk, kuraklık, aşırı sıcaklığın getireceği tehlikeler (orman yangınları gibi) bunların sağlık, ekonomik ve toplumsal alanlarda vereceği zararlar hakkında eğitimcilerin hassasiyetlerini öne çıkartmaları gerektiği kuşkusuzdur.

Ders konularında çevrenin ve doğanın korunması ve çevre eğitimi alanında bilgiler verilmekte ise de bu konuda ülke genelinde yeşil dönüşüme katkı sağlamak amacıyla bilinçlenmeyi artıracak çalışmalara hız vermeye ihtiyacı olduğu açıktır. Dünya genelinde ve ülkemizde iklim değişikliği alanında farkındalık oluşturma çalışmaları yapılmaktadır. Farkındalığın artırılması ve günlük hayatımızda uygulamaya geçilmesi için daha güçlü bir çabaya ihtiyaç olduğu, aksi takdirde yapılan ihmal ve kusurlar karşısında doğanın çok daha güçlü tepkiler vereceği, bunun sonuçlarının ürkütücü olacağı gerçeğini kabul etmemiz gerekir.

Bu bağlamda eğitimle ilgili pek çok konuda öncülük yapan özel okullarımızın bu sahada da gerekli plan ve projelere önem vererek farkındalık oluşturmaları ve bunu okul, öğrenci, veli ve yerel yönetimler iş birliği içinde yürütmesi, mevcut ders içeriklerinde de yeşil dönüşüm alanında farkındalık oluşturulması çok önemli ve değerli olacaktır.

Derneğimizin muhtelif alanlardaki bilimsel ve teknolojik gelişmelere dair akademik bilgilendirme kapsamında yapmış olduğu hizmet içi eğitim etkinlikleri ve çözüm beklenen sorunlarımızla birlikte yeşil dönüşüme katkı sağlamak amacıyla bilinçlenmeyi artırmak amacıyla planlanacak çalışmalarımız hakkında da ilgili makamlar nezdindeki girişimlerimiz olacaktır.

Türk Milli Eğitimine özverili ve başarılı çalışmalarıyla katkı sağlayan her kademedeki tüm eğitim gönüllüleri dostlarımızı şahsım ve Yönetim Kurulu üyesi arkadaşlarım adına teşekkür ediyor, sağlıklı ve huzurlu bir yaz dönemi diliyorum.

Saygılarımla,

Zafer ÖZTÜRK
Yönetim Kurulu Başkanı

KÜNYE

TEMMUZ 2025 Yıl 3 Sayı 16

Türkiye Özel Okullar Derneği Bülteni
ISSN 1307 - 6604

Sahibi

Türkiye Özel Okullar Derneği İktisadi
İşletmesi Adına

Zafer ÖZTÜRK

YAYIN KURULU

Zafer ÖZTÜRK
Fuat EREZ
Zafer ERASLAN
Saim MERAL
Cenk EYÜBOĞLU
Mina AKCEN
Deniz ERALP
A. Can AKYOLLU
S. Bünyamin ÇELİKTEN

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Mina AKCEN

AKADEMİK KURUL

Prof. Dr. İrfan ERDOĞAN
İstanbul Üniversitesi Hasan Ali Yücel
Eğitim Fakültesi

Prof. Dr. Ayhan AYDIN
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Eğitim Fakültesi

Prof. Dr. Mustafa ÖZCAN
MEF Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Ebru Aktan ACAR
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Eğitim Fakültesi

Prof. Dr. Soner YILDIRIM
ODTÜ, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri
Eğitimi Bölümü

Dr. Jale ONUR
Maltepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

YAZI İŞLERİ SORUMLUSU

Nalan TUĞ
Dernek Müdürü

TASARIM VE BASKI

Baskı

Everest Basım Rekl. ve Matb. Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Maltepe Mh. Litros Yolu Sk. 2. Matbaacılar Sit. 5. Kat F Blok
No:3NF7 Zeytinburnu / İstanbul
0 (212) 434 51 34

Tasarım

Everest Basım (Berkay Gülay)

WEB

www.tozok.org.tr

İÇİNDEKİLER

- 04** 3 Mayıs Okul Öncesi Eğitimi Çalıştayı
"İlk Yılların Gücü Öğretmenle Başlar"
- 06** Sempozyumda Konuşma Yapan
Uzman ve Akademisyenler
- 08** Sempozyum Sonuç Bildirgesi
- 10** 10 Mayıs Malatya Özel Öğretim
Kurumları Çalıştayı
- 13** MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanı'na
Ziyaret - Yayınları ile Toplantı
- 15** Mali Konular Toplantısı
- 17** TOBB Türkiye Eğitim Meclisi Toplantısı
- 19** Özel Okullara Öğrenci Alımı ve
Kayıt Takvimi
- 20** MEB Merkezi Sınav Puanı ile Öğrenci
Kayıt Edecek Özel Okullar
- 21** Türkiye Eğitim Teknolojileri Zirvesi -TETZ
- 23** Kafkasya ve Orta Asya IB Okulları Konferansı
- 24** Prof. Dr. Özgül POLAT
Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi
- 28** Prof. Dr. Cem BALÇIKANLI
Gazi Üniversitesi
- 30** Dr. Darlene FISHER
NEASC Danışmanı ve Uluslararası
Akreditasyon Lideri
- 33** Lara ÖZER
TÖZOK IT Komisyonu Üyesi
- 35** Nilüfer KAVAKLI
TÖZOK Lise Komisyonu Üyesi
- 37** Fatma YAVUZ
Psikolojik Danışman
- 40** Değer GÖKDEMİR
TÖZOK İlkokul Komisyonu Üyesi
- 42** Cansen ÖNCÜ
Eğitim Yönetimi Uzmanı
- 44** Erdem ÖRNEK
TÖZOK Ortaokul Komisyonu Üyesi

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ ÇALIŞTAYI “İLK YILLARIN GÜCÜ ÖĞRETMENLE BAŞLAR”

3 MAYIS 2025, İDE OKULLARI

Türkiye Özel Okullar Derneği Okul Öncesi Eğitimi Komisyonu üyelerinin iş birliği ile 3 Mayıs 2025 Cumartesi günü, üyemiz Özel İde Okulları'nın ev sahipliğinde “İlk Yılların Gücü Öğretmenle Başlar” temasıyla 200’ü aşkın katılımcıyla “Okul Öncesi Eğitimi Çalıştayı” düzenlendi.

Ana salonda yer alan konferanslarda;

- Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Özgül POLAT'ın konuşmacı olduğu “Dönüşümün Cesur Yüzü Öğretmenler: Yeniden Yeniden Başlayabilmek”
- Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi Doç. Dr. Gülçin GÜVEN'in konuşmacı olduğu “Okul Öncesi Eğitimde Maarif Modeli: Değer Temelli ve Bütüncül Bir Eğitim Yaklaşımı”

konulu sunumlar gerçekleştirildi.

İki oturum halinde düzenlenen 7 Eş zamanlı atölyede ise;

- Eğitim Teknolojileri Uzmanı Lara ÖZER; Eğitimde Üretken Yapay Zeka Araçları ile Ders Tasarımı,
- Çocuk Edebiyatı Yazarı - P4C Kolaylaştırıcısı Aysegül AKBULUT ÇETİNKOL; P4C ile Çocuklar(l)a Okumak
- SDÖ Akademi Uzman Psikolojik Danışman Seçil AKAYGÜN CÜNTAY; Duyusal Zekası Yüksek Sınıf İklimi Oluşturmak,
- Ege Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Gülşen ÜNVER ve Okul Öncesi Öğretmeni Uzm. Senem Gonca KURGUN; Okul Öncesinde Değerlendirme Yöntemleri,
- YouWill Institute, Yeşim Ünveren Akademi ve Çocukla Yaşam Merkezi kurucusu Dr. Yeşim ÜNVEREN; Eğitimde Duyusal Stratejiler,
- Doğa Pedagojisi Eğitmeni Özlem KUTLU; Mekanın Pedagojisi: Doğada ve Açık Alanlarda Öğrenme Olanakları,
- Uluslararası Şiddetsiz İletişim Sertifikalı Eğitmeni Gizem ALAV ŞAPÇI; Sınıfta Şefkatli İletişimin 4 Anahtarı,

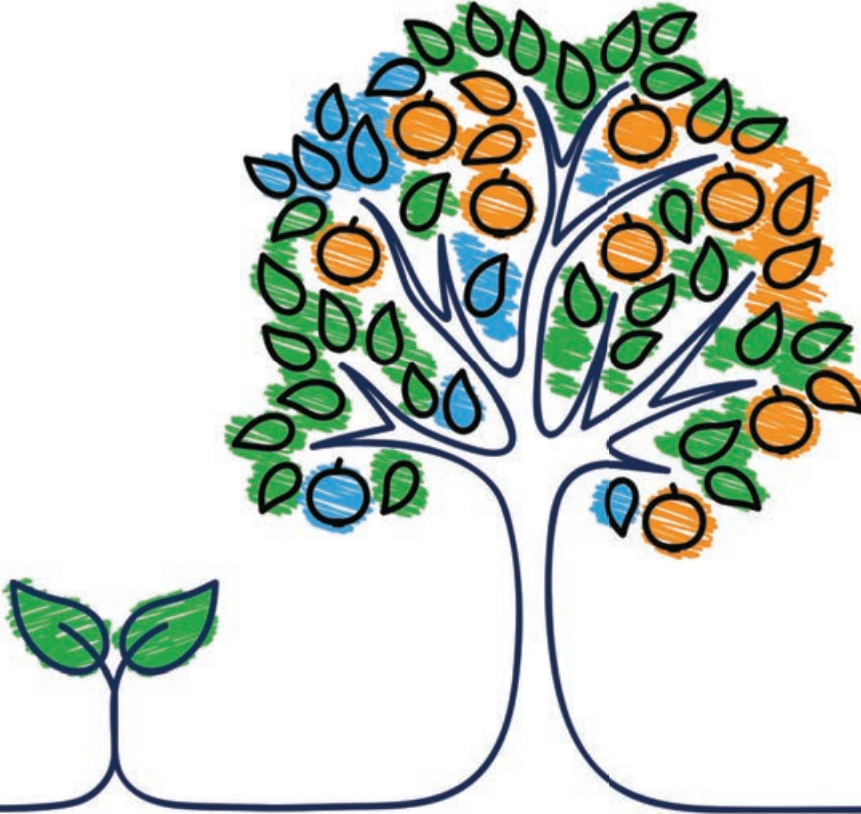
başlığındaki konuşmalarıyla Çalıştay'a katkılarını sundular.

Sempozyuma katkıları için tüm konuşmacılarımıza, katılımları için Üsküdar İlçe Milli Eğitim Müdürü Semih Durmuş'a, İstanbul İl Milli Eğitim Müdürü Doç. Dr. Murat Mücahit Yentür'e, güzel ev sahipliği için İde Okulları'na ve kurucusu S. Bünyamin Çelikten'e, sempozyumun düzenlenmesinde emeği geçen Okul Öncesi Eğitimi Komisyonu Üyelerimize ve tüm katılımcılarımıza teşekkür ederiz.

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ ÇALIŞTAYI

İlk Yılların Gücü Öğretmenle Başlar

SEMPOZYUMDA KONUŞMA YAPAN

Prof. Dr. Özgül POLAT
Marmara Üniversitesi

Lara ÖZER
Eğitim Teknolojileri Uzmanı

Seçil AKAYGÜN CÜNTAY
SDÖ Akademi

Uzm. Senem Gonca KURGUN
Okul Öncesi Öğretmeni

Özlem KUTLU
Doğa Pedagojisi Eğitmeni

UZMAN VE AKADEMİSYENLER

Doç. Dr. Gülçin GÜVEN
Marmara Üniversitesi

Ayşegül AKBULUT ÇETİNKOL
Çocuk Edebiyatı Yazarı
P4C Kolaylaştırıcısı

Prof. Dr. Gülsen ÜNVER
Ege Üniversitesi

Dr. Yeşim ÜNVEREN
YouWill Institute, Yeşim Ünveren Akademi
ve Çocukla Yaşam Merkezi Kurucusu

Gizem ALAV ŞAPÇI
Uluslararası Şiddetsizlik İletişim
Sertifikalı Eğitmeni

TÜRKİYE ÖZEL OKULLAR DERNEĞİ OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ ÇALIŞTAYI SONUÇ BİLDİRGESİ

3 MAYIS 2025, İSTANBUL

Türkiye Özel Okullar Derneği'nin Okul Öncesi Eğitimi Komisyonu üyelerinin iş birliği ile düzenlenen **"İLK YILLARIN GÜCÜ ÖĞRETMENLE BAŞLAR"** temalı Eğitim Çalıştayı, 3 Mayıs 2025 tarihinde üyemiz Özel İde Okulları'nın ev sahipliğinde; İstanbul İl Milli Eğitim Müdürü Sayın Doç. Dr. Murat Mücahit Yentür, Üsküdar İlçe Milli Eğitim Müdürü Sayın Semih Durmuş, akademisyenler, eğitim uzmanları, özel okul kurucu, yönetici ve öğretmenlerinden oluşan 200'e yakın katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Bursa, İzmir, Ankara, Konya, Kayseri, Samsun ve İstanbul'dan gelen öğretmenlerimize ayrıca teşekkür ediyoruz.

Dünyanın savaşlar, iklim krizleri, göçler ve teknolojik gelişmelerle büyük bir dönüşümden geçtiği günümüzde, çocukların gelişim süreçleri de bu değişimden etkilenmektedir. Bu nedenle öğretmenlerin, çocukların potansiyellerini en üst düzeyde gerçekleştirebilmeleri için hem gelişimsel ihtiyaçlara duyarlı fırsatlar sunmaları hem de onların iyi oluşlarına eşlik etmeleri gerekmektedir. Çocukların iyi oluşu doğrudan öğretmenlerin iyi oluşuna bağlı olduğundan, eğitimde öğretmenin duygusal dayanıklılığını desteklemek temel bir öncelik olarak öne çıkmaktadır.

Bu süreçte, sınıf ikliminin duygusal zekâ temelli olarak inşa edilmesi eğitimin ayrılmaz bir parçası olarak ele alınmıştır. Sosyal-duygusal öğrenmeyi merkeze alan öğretim yaklaşımları, çocukların kendilerini ifade etme, duygularını anlama ve ilişkilerini sağlıklı şekilde yönetme becerilerini geliştirmekte; aynı zamanda öğretmenlerin de kendi duygusal kaynaklarını güçlendirerek daha verimli bir öğrenme ortamı oluşturmalarına katkı sağlamaktadır.

Çocukların bireysel farklılıklarına duyarlı bir sınıf ortamı oluşturmak için duygusal işleme farklılıklarının anlaşılması ve buna uygun stratejilerin geliştirilmesi de önemli bir ihtiyaç olarak belirlenmiştir. Duyusal dostu sınıf uygulamaları, özellikle dikkat, duygu düzenleme ve günlük aktivitelere katılım alanlarında zorluk yaşayan çocukların eğitim sürecine aktif katılımını artırmakta, öğretmenin kapsayıcı bir öğrenme ortamı oluşturmalarına destek olmaktadır.

Öte yandan, çocukların düşünme becerilerini küçük yaşlardan itibaren desteklemek amacıyla P4C (Çocuklar için Felsefe) gibi yaklaşımların sınıf içi uygulamaları giderek önem kazanmaktadır. Hikâyeleştirme, açık uçlu sorularla sorgulama ve toplulukla tartışma gibi yöntemler aracılığıyla çocukların eleştirel ve yaratıcı düşünme kapasiteleri güçlendirilmekte, böylece bireysel ifadeleri ve sosyal etkileşimleri desteklenmektedir.

Çocukların doğayla doğrudan ilişki kurduğu açık alanlarda öğrenme etkinlikleri ise, problem çözme, yaratıcılık ve öz düzenleme gibi becerilerin gelişimini destekleyerek bütüncül öğrenme deneyimlerine olanak tanımaktadır. Doğal mekânların pedagojik bir kaynak olarak değerlendirilmesi, çocukların çevreyle ilişki kurma biçimlerini derinleştirmekte ve öğrenme süreçlerini zenginleştirmektedir.

Etkin bir öğrenme ortamının bir diğer temel unsuru da, çocuğun bireysel gelişim sürecini sürekli izlemek ve değerlendirmektir. Okul öncesi dönemde uygulanan çeşitli değerlendirme yöntemleri, öğretmenlerin çocuklara yönelik öğrenme deneyimlerini daha iyi planlamalarına ve bireyselleştirilmiş öğretim uygulamalarını desteklemelerine olanak tanımaktadır. Yapay zekâ destekli materyal geliştirme, hikâyeleştirme ve kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimleri sunma yöntemleri, öğretmenlerin pedagojik tasarım becerilerini geliştirerek öğrenci katılımını artırmakta ve öğretim süreçlerini daha etkili kılmaktadır. Teknolojiyi yaratıcı şekilde kullanabilen öğretmenler, çocukların öğrenme deneyimlerini zenginleştirme konusunda önemli bir avantaj elde etmektedir.

Tüm bu çalışmaların temelinde ise, çocuğun bireysel gelişimini desteklerken millî ve evrensel değerleri esas alan bir eğitim anlayışı yer almaktadır. Maarif Modeli çerçevesinde, oyun temelli öğrenmenin merkezde olduğu, doğa ile bütünleşmiş, öğretmenin rehberlik rolünü üstlendiği ve değerler eğitimi merkeze alan bütüncül bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu yaklaşım sayesinde, çocukların sadece bilişsel değil, aynı zamanda duygusal, sosyal ve ahlaki gelişimleri de desteklenmekte; özgüvenli, sorumluluk sahibi ve topluma duyarlı bireyler yetiştirilmektedir.

Bütün bu başlıklar bir araya geldiğinde, dönüşen dünyada çocukların çok yönlü gelişimini sağlayacak güçlü bir okul öncesi eğitim modelinin temel yapı taşlarının, cesur, yaratıcı, teknolojiye açık, duygusal olarak güçlü öğretmenler olduğu net bir biçimde ortaya konmuştur.

KIDZANIA İSTANBUL

Eğlenerek Öğrenmek için KidZania İstanbul

KidZania deneyimi için bekliyoruz.

Okul gezinizi
planlamak için
QR kodu okutun.

KidZania
İstanbul
akasya'da

Malatya Özel Öğretim Kurumları Çalıştayı

10 Mayıs 2025

Derneğimizin Yönetim Kurulu Başkanı Zafer Öztürk, Başkan Yardımcısı Fuat Erez, Yönetim Kurulu üyelerimiz Saim Meral, Hasan Cahit Koç, F. Oğuzhan Ertem ve Av. Abdullah Akbiyık, Malatya Ticaret ve Sanayi Odası Eğitim Komitesi tarafından 10 Mayıs 2025 tarihinde Malatya Anemon Otelde düzenlenen Eğitim Çalıştayı'na katıldılar.

Malatya Valisi, Malatya milletvekilleri, Millî Eğitim Bakanlığı temsilcileri, STK başkanları, İnönü Üniversitesi ve Turgut Özal Üniversitesi akademisyenleri ile Malatya ve çevre illerden eğitimcilerin katıldığı çalıştayda özel öğretim kurumlarının sorunları detaylı şekilde ele alındı.

6 Şubat 2023 depremleri sonrası Malatya ve çevre illerdeki özel öğretim kurumlarının karşılaştığı zorluklardan hareketle; özel öğretim kurumlarının mevcut durumu, ihtiyaçları ve çözüm odaklı önerileri etraflıca ele alabilmek amacıyla Malatya Ticaret Odası tarafından düzenlenen Özel Öğretim Kurumları Çalıştayı'nda, özel okul ve kurs temsilcilerinin yanı sıra akademisyenler, kamu yetkilileri, öğretmenler ve öğrenciler bir araya gelerek çok katmanlı bir eğitim platformu oluşturdu.

Çalıştayda farklı oturumlarda tartışılan konular; mali sürdürülebilirlikten mevzuat yapısına, öğretmen haklarından kamu-özel iş birliğine kadar oldukça geniş bir alanı kapsamış; her masa, kendi başlığı altında derinlemesine analizler ve öneriler üretmiştir.

Çalıştaydan çıkan sonuç ve çözüm önerilerini içeren rapor, Milli Eğitim Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na sunulmak üzere değerli akademisyenler tarafından hazırlanmaktadır.

Bu vesileyle, sürece destek veren tüm paydaşlara başta bilim kurulu üyeleri olmak üzere; üniversitelerimizden gelen değerli akademisyenlere, özveriyle çalışan raportör arkadaşlarımıza ve katkı sunan tüm kurum temsilcilerine Türkiye Özel Okullar Derneği adına teşekkür ediyoruz.

GELECEĞİN LİDERLERİ BUGÜN YETİŞİYOR

“İçimdeki Lider” programı, sadece bir karakter eğitimi değil; okulun kültürünü, dilini ve amacını kökten dönüştüren bir liderlik sistemidir.

FranklinCovey Education tarafından geliştirilen bu sistem, bugün 90’dan fazla ülkede 9000’i aşkın okulda uygulanmaktadır.

Bu sistem:

- Öğrenciyi pasif alıcıdan aktif liderliğe taşır
- Okulu sadece akademik başarı değil, insan yetiştirme yeri olarak tanımlar
- Öğretmeni içerik sunan biri değil, karakter şekillendiren lider olarak konumlandırır

Sonuç olarak:

- Öğrenciler öz güven, sorumluluk ve iş birliği geliştirir
- Öğretmenler daha ilham verici bir rol üstlenir
- Okul, herkesin kendini değerli hissettiği güçlü bir topluluk olur

GELECEĞİN LİDERLERİNİ BİRLİKTE YETİŞTİRELİM.
BİR OKULDAN FAZLASI OLMAK MÜMKÜN.

**NEDEN DÖNÜŞÜM
SİZİN OKULUNUZDAN
BAŞLAMASIN?**

+90 501 599 99 20
info@franklincoveyturkey.com
www.leaderinme.com

TÜRKİYE ÖZEL OKULLAR DERNEĞİ
PRIVATE SCHOOLS ASSOCIATION OF TÜRKİYE

3. GELENEKSEL 3RD ANNUAL
AP ÖĞRENEN AP LEARNING
TOPLULUKLARI COMMUNITY
ETKİNLİĞİ 2025 EVENT 2025

ENKA İSTANBUL OKULLARI

Poligon Mahallesi Sarıyer Caddesi 121/1
Sarıyer, 34460 İstanbul

1 KASIM 2025

November 1, 2025

<https://konferans.tozok.org.tr>

ENKA
OKULLARI

ENKA'lı Olmak Ayrıcalıktır

AP®

CollegeBoard

MEB TALİM VE TERBİYE KURULU BAŞKANI'NA ZİYARET

Derneğimizin Yönetim Kurulu Başkanı Zafer Öztürk ile beraberindeki Uluslararası Programlar Komisyonu Üyelerimiz ile Kayıt & Mevzuat Komisyonu üyelerimiz 13 Mayıs 2025 tarihinde MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanı Sayın Prof. Dr. Cihad Demirli'yi makamında ziyaret ettiler.

Ziyarette: Uluslararası Diploma ve Sertifika Programları (UDSP) Kapsamında Kullanılacak Eğitim Materyallerinin Başvuru ile İnceleme Usul ve Esaslarına Yönelik Kılavuzu, MEB Uluslararası Diploma ve Sertifika Programları Uygulama Yönergesi ile Milletlerarası Okulların karşılaştığı zorluklar ve destek beklenen hususlarla ilgili görüş alışverişinde bulunuldu.

YAYINEVLERİ İLE TOPLANTI

27 Mayıs 2025 tarihinde Odakule'deki merkezimizde Yönetim Kurulu Başkanımız Zafer Öztürk, Başkan Yardımcımız Fuat Erez ile Uluslararası Programlar Komisyonu üyelerimiz ve yayınevlerinin katılımıyla bir toplantı düzenlendi.

Millî Eğitim Bakanlığına bağlı UDSP uygulayan resmî ve özel ortaöğretim kurumlarına ait eğitim materyallerinin Talim ve Terbiye Kurulu'nun, Kitap İnceleme Birimi'ne 02 Haziran 2025 tarihine kadar türleri ile birlikte başvuruda bulunulması gerektiği belirtildiğinden, dernek merkezimizde yapılan toplantıda yayınevlerinin temsilcileri ile eğitim materyallerine ilişkin değerlendirme yapıldı.

XEĞİTİM TEKNOLOJİLERİ KONFERANSI

BU
KONFERANSTA
ÖĞRETMENLER
BAŞROLDE!

29 Kasım 2025

Yeditepe
Üniversitesi

EĞİTİME SİHİRLİ DOKUNUŞ

FIRSAT KAYGI DÖNÜŞÜM

ETP.ORG.TR

#ETP2025

@ETPISTANBUL

TOZOK.ORG.TR

MALİ KONULAR TOPLANTISI

Derneğimiz tarafından kurucu, kurucu temsilcisi, genel müdür ve mali danışmanlara yönelik olarak 13 Haziran 2025 tarihinde Odakule İş Merkezi'nin 1.kattaki meclis salonunda SMMM Lütfi Gülbenk, Av. Esma Gülbenk, Av. Aktan Gülbenk ve Av. Taha Kavlıkoğlu'nun konuşmacı olduğu mali konular toplantısı düzenlendi.

Toplantıda Yönetim Kurulu Başkanımız Zafer Öztürk, Başkan yardımcımız Fuat Erez ve YİK Başkanımız Cem Gülan'ın açıklamalarının ardından, Gülbenk danışmanlık tarafından;

- Yönetmelikte son yapılan değişiklikler
- Öğrenci kayıt sözleşmesi,
- Öğretmen, eğitim personeli ve idari personel sözleşmeleri, yıllık izinler, özlük hakları
- Yabancı öğretmen çalıştırma,
- Eğitim öğretim tazminatı uygulaması
- Uzman ve Usta Öğreticilerle ilgili hususlar
- Engelli çalıştırma yükümlülüğü
- MEB ve Çalışma Bakanlığı teftiş konu başlıkları

ele alındı.

Katkıları için Gülbenk Danışmanlığa teşekkür ederiz.

10. Geleneksel ORTAÖĞRETİM ÇALIŞTAYI

GELECEĞİ TASARLAYAN OKUL

ÜSKÜDAR AMERİKAN KOLEJİ
Selami Ali, Vakıf Sk. No:1, 34664 Üsküdar/İstanbul

4 EKİM
2025

<https://konferans.tozok.org.tr>

TÜRKİYE ÖZEL OKULLAR DERNEĞİ

TOBB TÜRKİYE EĞİTİM MECLİSİ TOPLANTISI

(14 MAYIS 2025)

Derneğimizin başkan yardımcılığını yaptığı TOBB Türkiye Eğitim Meclisi tarafından 14 Mayıs 2025 tarihinde Ankara'da düzenlenen Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Türkiye Eğitim Meclisi toplantısı, Meclis Başkanı Metin Özer başkanlığında; TOBB Genel Sekreter Yardımcısı Cengiz Delibaş, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Rehberlik ve Teftiş Kurulu Başkanı Bekir Aktürk, Milli Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkan Yardımcısı İlhami Kesici, MEB Özel Öğretim Kurumları Genel Müdür Yardımcısı Mehmet Baran ve bakanlık daire başkanları ile sektör temsilcileri, Derneğimizin Yönetim Kurulu Başkanı Zafer Öztürk, Başkan Yardımcısı Fuat Erez ve Yüksek İstişare Kurulu Başkanı Cem Gülan'ın katılımıyla gerçekleştirildi.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Rehberlik ve Teftiş Başkanlığınca "Planlı Denetim Süreçlerine İlişkin Bilgilendirme" ile Milli Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığınca "Özel Okullarda Yapılan Teftiş Uygulamalarına İlişkin Değerlendirme" başlıkları altında ele alınan konularda; eğitim sektöründe programlı teftiş ve farkındalık artırmaya yönelik bilgilendirme hususlarında katılımcılara açıklamalar ve iş hukuku, öğretmenlerin çalışma koşulları, ücretlendirme, sosyal haklar ve sigorta bildirimleri gibi hususların ele alındığı sunumlar yapıldı.

Meclis üyelerinin konuyla ilgili olarak belirttikleri görüşlerinde, denetimlerde rehberliğin öncelikli olması gerektiği, bütün özel öğretim kurumlarının ortak beklentisi olduğu, zor şartlar altında hizmet veren sektöre cezalandırmaya yönelik teftiş ve denetim etkinliklerinin ciddi mali yük getirdiği ifade edildi.

Denetim konusunda, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı'nın uyguladığı rehberlik anlayışının ve hataların giderilmesi için sergilediği yaklaşım tarzının memnuniyet verici olduğu sektör temsilcilerince bakanlık yetkililerine bildirildi.

- Katılımcılar tarafından özel öğretim kurumlarının farklı bakanlık denetimleri karşısındaki durumları ile sahada yaşanan mevzuat çelişkileri dile getirildi. Özel öğretim kurumlarındaki eğitim, öğretim ve yönetim hizmetlerinin 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu hükümlerine uygun şekilde yürütüldüğü bu bağlamda denetim faaliyetlerinin de bu kanun kapsamında değerlendirilmesi gerektiğinin yasal bir zorunluluk olduğu,
- Bakanlıkların veya valiliklerin, özel öğretim kurumlarının yürütülen hizmetler ve istihdam edilen personeller hakkındaki denetimlerinde 5580 sayılı yasa hükümlerinde yer almayan kıstasları kullanılmaması aksi takdirde yasal problemler yaşanmasının kaçınılmaz olacağı hususu,

Bakanlıkların yetkililerine ve teftiş kurulları başkanlıklarına iletildi.

Toplantı, soru-cevap bölümü, karşılıklı değerlendirmeler ve kurumlar arası diyalogların devam etmesi dilekleriyle sonlandırıldı.

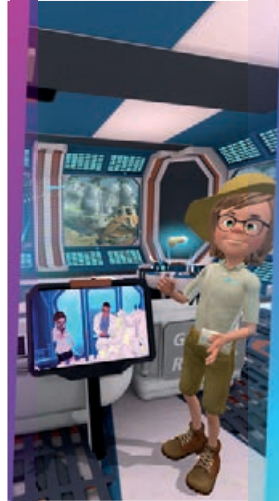
GEZGİN RÜZGAR VE MACERALARI

Yeni nesil için yeni nesil eğitim.

Gezgin Rüzgar, çocuklara sanal gerçeklik ile müfredata uygun, eğlenceli ve erişilebilir eğitim deneyimi sunan, sosyal etki odaklı sanal maceralar içeren bir eğitim uygulamasıdır.

- Somut Öğrenme: VR/AR teknolojileri sayesinde soyut kavramlar somut hale getirilir.
- Merak ve Motivasyon: Görsel materyallerle öğrenme süreci daha ilgi çekici hale gelir.
- Teknoloji Okuryazarlığı: Çocuklar teknolojik araçları etkin bir şekilde kullanmayı öğrenir.
- Evrensel ve Yerel Değerler: Hem dünya kültürleri hem de milli değerler hakkında bilgi edinilir.
- Öğrenmenin Sınıf Dışına Taşınması: Sanal gezilerle öğrenme sınıf duvarlarının ötesine taşınır.

İletişim: +90 531 597 81 62
hatice@medexlab.co

@gezgin_ruzgar_macera
#yeninesilciyeninesilegitim

ÖZEL OKULLARA ÖĞRENCİ ALIMI

2025-2026 öğretim yılı için hazırlık veya 9. sınıflarına taban puan ilanı ile öğrenci alacak özel okullarımız 15 Haziran 2025 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen LGS'nin ardından MSP (Merkezi sınav puanı) ile öğrencilerini kabul edeceklerdir.

Taban puanla öğrenci alan özel liseler aşağıda yer alan kayıt takviminde belirtildiği üzere 11 Temmuz 2025 tarihi itibarıyla Milli Eğitim Bakanlığı'nın LGS sonuçlarını ilan etmesinin ardından taban puanlarını web sayfalarında ilan edeceklerdir.

Özel okullar, kendi internet sayfalarında okullarının özelliklerine göre yayınladıkları kayıt kabul kılavuzlarında belirtilen esaslar doğrultusunda kayıt-kabul işlemlerini yapacaklardır.

Bu sürecin önce tüm öğrenci ve velilerimiz, ardından tüm okullarımız için sağlıklı, başarılı ve verimli bir süreç olmasını temenni eder, 2025-2026 eğitim-öğretim yılına coşkuyla başlamayı dileriz.

Özel Okullar Kayıt Mevzuat Komisyonu

2025-2026 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI SINAVLA ÖĞRENCİ ALAN ÖZEL OKULLAR KAYIT TAKVİMİ

LGS	15 Haziran 2025
MEB PUAN İLANI VE TABAN PUAN İLANI	11 TEMMUZ CUMA
1. ÖN KAYIT DÖNEMİ	12-13 TEMMUZ CUMARTESİ-PAZAR
1. KESİN / ASİL - YEDEK LİSTE KAYIT DÖNEMİ	14 TEMMUZ PAZARTESİ
2. ÖN KAYIT DÖNEMİ	15 TEMMUZ SALI
2. KESİN / ASİL - YEDEK LİSTE KAYIT DÖNEMİ	16 TEMMUZ ÇARŞAMBA
1. SERBEST KAYIT DÖNEMİ	17 TEMMUZ PERŞEMBE
2. SERBEST KAYIT DÖNEMİ	18 TEMMUZ CUMA
YERLEŞTİRME ESAS NAKİL DÖNEMİ	MEB'İN YERLEŞTİRMEYE ESAS NAKİL KILAVUZU'NDA YAYIMLAYACAĞI TARİHLERE BAĞLIDIR.

ÖNEMLİ : LGS sonuçlarının 11 Temmuz 2025 tarihi öncesi açıklanması durumunda yukarıda yer alan takvim güncellenecektir.

MEB MERKEZİ SINAV PUANI İLE ÖĞRENCİ KAYIT EDECEK ÖZEL OKULLAR

Bu ilanda yer alan özel okullar kayıtlarını, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 15 Haziran 2025 tarihinde yapılan Merkezi Sınav'dan alınacak Merkezi Sınav Puanı (MSP) ile onaylı kurum yönetmeliklerinin kayıt-kabul maddelerine göre yapacaklardır.

• Kayıtlarla ilgili iş ve işlemlerini, Milli Eğitim Bakanlığınca uygun bulunan tarihler arasında, kendi aralarında oluşturdukları Kayıt ve Yerleştirme Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenecek düzene göre yürüteceklerdir.

• Kayıt takvimi ve kayıt esaslarını içeren kılavuza, aşağıda yer alan özel okulların kendi web sitelerinden kayıt döneminde ulaşılacaktır.

• Özel okulların kayıt takvimi ve kılavuzu, MEB Ortaöğretim Kurumlarına Geçiş Uygulamasına ilişkin kayıt takvimi yayınlandıktan sonra ilan edilecektir.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Merkezi Sınav Puanı (MSP) ile Öğrenci Kayıt Edecek Özel Okullar

(ADANA) TARSUS (MERSİN)

- ADANA FİNAL ANADOLU LİSESİ
- ADANA FİNAL FEN LİSESİ
- ADANA KOLEJİ ANADOLU LİSESİ
- ADANA KOLEJİ FEN LİSESİ
- ÇAĞ FEN VE TEKNOLOJİ LİSESİ
- ÇAĞ KOLEJİ
- TARSUS AMERİKAN KOLEJİ

ANKARA

- ABC ANADOLU LİSESİ
- ABC FEN LİSESİ
- ALTIN EĞİTİM ANADOLU LİSESİ
- ANKA BİLİM ANADOLU LİSESİ
- BEŞTEPE ANADOLU LİSESİ
- İSTEK ÖZEL ANKARA ANADOLU LİSESİ
- MELTEM AYHAN ANADOLU LİSESİ
- MELTEM AYHAN FEN LİSESİ

ANTALYA

- İSTEK ÖZEL ANTALYA KONYAALTI ANADOLU LİSESİ
- İSTEK ÖZEL ANTALYA LARA ANADOLU LİSESİ

BİTLİS

- EREN FEN VE TEKNOLOJİ LİSESİ

BURSA

- TAN ANADOLU LİSESİ
- TAN FEN LİSESİ

İSTANBUL

- ALEV LİSESİ
- ALKEV ÖZEL ANADOLU LİSESİ
- ALKEV ÖZEL FEN LİSESİ
- ALMAN LİSESİ

AMERİKAN ROBERT LİSESİ

- ANAKENT KOLEJİ
- AREL ANADOLU LİSESİ
- AREL FEN LİSESİ
- BURÇAK EYÜBOĞLU FEN VE TEKNOLOJİ LİSESİ
- CENT KOLEJİ
- ÇEVRE KOLEJİ ANADOLU LİSESİ
- DOĞAN KOLEJİ ANADOLU LİSESİ
- ELİT GENÇLER ANADOLU LİSESİ
- EYÜBOĞLU KOLEJİ
- FLORYA ANADOLU LİSESİ
- FLORYA FEN LİSESİ
- FMV ÖZEL AYAZAĞA IŞIK FEN LİSESİ
- FMV ÖZEL AYAZAĞA IŞIK LİSESİ
- FMV ÖZEL ERENKÖY IŞIK FEN LİSESİ
- FMV ÖZEL ERENKÖY IŞIK LİSESİ
- FMV ÖZEL FLORYA IŞIK LİSESİ
- FMV ÖZEL ISPARTAKULE IŞIK FEN LİSESİ
- FMV ÖZEL ISPARTAKULE IŞIK LİSESİ
- FMV ÖZEL IŞIK LİSESİ
- GALİLEO GALİLEİ İTALYAN LİSESİ
- HİSAR EĞİTİM VAKFI ÖZEL HİSAR LİSESİ
- IRMAK ANADOLU LİSESİ
- İELEV ÖZEL ANADOLU LİSESİ

İSTEK ÖZEL ACIBADEM ANADOLU LİSESİ

- İSTEK ÖZEL ATANUR OĞUZ ANADOLU LİSESİ
- İSTEK ÖZEL BELDE ANADOLU LİSESİ
- İSTEK ÖZEL BİLGE KAĞAN ANADOLU LİSESİ
- İSTEK ÖZEL KAŞGARLI MAHMUT ANADOLU LİSESİ
- İSTEK ÖZEL KEMAL ATATÜRK ANADOLU LİSESİ
- İSTEK ÖZEL SEMİHA ŞAKİR ANADOLU LİSESİ
- İSTEK ÖZEL ULUĞBEY ANADOLU LİSESİ
- İTALYAN LİSESİ
- İTÜ GELİŞTİRME VAKFI ÖZEL EKREM ELGİNKAN LİSESİ
- KÜLTÜR 2000 KOLEJİ ANADOLU LİSESİ
- KÜLTÜR 2000 KOLEJİ FEN LİSESİ
- KÜLTÜR KOLEJİ ANADOLU LİSESİ
- KÜLTÜR KOLEJİ FEN LİSESİ
- MARMARA FEN LİSESİ
- MARMARA KOLEJİ
- MEF FEN VE TEKNOLOJİ LİSESİ
- MEF LİSESİ
- NOTRE DAME DE SION FRANSIZ LİSESİ
- OĞUZKAAN KOLEJİ ANADOLU LİSESİ

SAİNT BENOİT FRANSIZ LİSESİ

- SAİNT JOSEPH FRANSIZ LİSESİ
- SAİNT MICHEL FRANSIZ LİSESİ
- SAİNTE PULCHERIE FRANSIZ LİSESİ
- SAJEV ÖZEL KÜÇÜK PRENS LİSESİ
- SEV LİSESİ (SAC)
- SEZİN LİSESİ
- TARHAN LİSESİ
- TERAKKİ VAKFI ÖZEL ŞİŞLİ TERAKKİ FEN LİSESİ
- TERAKKİ VAKFI ÖZEL ŞİŞLİ TERAKKİ LİSESİ
- TERAKKİ VAKFI ÖZEL ŞİŞLİ TERAKKİ TEPEÖREN ANADOLU LİSESİ
- ÜSKÜDAR AMERİKAN LİSESİ
- VKV KOÇ ÖZEL LİSESİ

İZMİR

- İŞIKKENT ANADOLU LİSESİ
- İSTEK ÖZEL İZMİR ANADOLU LİSESİ
- İZMİR AMERİKAN KOLEJİ
- İZMİR ÖZEL SAİNT JOSEPH FRANSIZ LİSESİ
- ÖZEL ÇAKABEY LİSESİ

KONYA

- PEMA ANADOLU LİSESİ
- PEMA FEN LİSESİ

YALOVA

- YALOVA GÜÇLÜ FEN LİSESİ

TÜRKİYE EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ ZİRVESİ - TETZ

MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından 20-22 Haziran 2025 tarihlerinde Sayın Milli Eğitim Bakanımız ve Sayın Cumhurbaşkanımızın teşrifleriyle Pullman İstanbul Hotel & Convention Center 'da "6. Türkiye Eğitim Teknolojileri Zirvesi" düzenlendi.

Derneğimizin standının da yer aldığı "Türkiye Eğitim Teknolojileri Zirvesi"nde birinci gün açılış töreni ve gala gecesi, ikinci ve üçüncü günler yapay zekanın eğitimdeki rolünün ele alındığı oturumlar yer aldı.

Zirvenin ikinci gününde yer alan "Sınıfın Ötesinde; Yapay Zekâyla Yenilenen Okullar" temalı panelde Yönetim Kurulu Başkanımız Zafer Öztürk konuşmacı oldu.

Üç gün süren zirvede Azerbaycan, Bosna Hersek, Fas, Gürcistan, İsviçre, Kazakistan, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Kongo, Kuzey Makedonya, Moritanya, Nijerya, Özbekistan, Pakistan, Romanya, Sırbistan, Somali ve Tacikistan olmak üzere 17 ülkeden bakanlar, bakan yardımcılar, büyükelçi, ataşe ve çeşitli düzeyde katılımcılar yer aldı.

Distribution partner for

CAMBRIDGE

KARANFİL AKADEMİ İLE İNGİLİZCE ÖĞRETİMİNDE FARK YARATAN ÇÖZÜMLER

Cambridge University Press & Assessment'ın Türkiye K-12 tek yetkili distribütörü olarak Karanfil Akademi, okullara sunduğu:

- Doğrudan ve aracısız iletişim modeli sayesinde okul liderleri, öğretmenler, öğrenciler ve velilerin ihtiyaçları hızla tespit edilmekte,
- Uzman Akademik Kadrosu ile sahada kesintisiz destek sağlanmakta,
- Karanfil Akademi Eğitim Hizmet Modeli ile kapsamlı çözümler geliştirilmektedir,
- Ülke geneline yayılmış iş birlikleri ile her ilde yanınızda olunmaktadır—yaklaşımıyla Türkiye'de İngilizce öğretiminde çita yükseltilmektedir.

Karanfil Akademi, deneyimini, geniş ağını ve resmi distribütör ayrıcalığını her adımda hissedilir kılarak;

- Satış öncesi okula özel akademik ihtiyaç analizinden,
- Satış sonrası kapsamlı öğretmen eğitimi ve dijital platform desteğine kadar tüm süreçte yanınızdadır.

KAFKASYA VE ORTA ASYA IB DÜNYA OKULLARI

4. DENEYİMSEL ÖĞRENME KONFERANSI-ASTANA

17-20 Nisan 2025 tarihleri arasında Kafkaslar ve Orta Asya IB Okulları Derneği (CCAAIBWS) tarafından Kazakistan'ın başkenti Astana'da düzenlenen 4.Deneyimsel Öğrenme Konferansı'na (4th Experiential Learning Conference) Uluslararası Programlar Komisyonumuz Başkanı Dr. Jale Onur ve Mine Erim katılmışlardır.

90 misafir konuşmacı ve 500 katılımcının yanı sıra konferansın ilk günü Azerbaycan, Gürcistan ve Kazakistan'dan IB okullarından öğrencilerin ortaklaşa düzenlediği HOPE (ÜMİT) Festivali etkinliğinde IB öğrencileri kararlaştırdıkları dünya sorunları üzerine konuşmuşlar ve bu sorunlara karşı duyarlılığın artırılması ve yapılabileceklerle ilgili önerilerini eğitimcilerin 18 Nisan'da başlayıp 3 gün süren programında paneller ve mini sunumlarla paylaştılar.

Ev sahibi Astana International School çok güzel hazırlanmıştı. Kazak kültürünü tanıtıcı dekorlar ve mizansenler, müzik, folklor gösterileri konuşmaların yanı sıra konferansa renk kattı. Bizim sunumumuz Uluslararası Bakış Açısının Eğitim Yoluyla Geliştirilmesi üzerineydi. Aldığımız geri dönütler çok olumlu oldu. Sunumumuz sonrasında etrafımızı saran pek çok Türk eğitimcinin coşkusunu ve ülkelerinin de temsil edilmesinden duydukları mutluluğu hissetmek bizi ayrıca duygulandırdı.

Bu derneğin kuruluş aşamasında IB Bölge Sorumlusunun ricası üzerine Türk IB Okulları (TIBSA)'daki deneyimlerimizi paylaşarak onlara yol göstermeye çalışmıştık. Geçen yıllarda Azerbaycan'da, bu yıl Kazakistan'da yapılan konferanslarda bu ülkelerin vatandaşlarının biz Türklere gösterdikleri yakınlık ve bizlerden öğrenme istekliliğini hissetmek bizler için de motivasyon kaynağı oluyor. Bu gibi etkinliklerin öğretmenlerimizin gelişmesi kadar uluslararası anlayışın geliştirilmesine katkı sağlayacağını umarak konferansın hazırlanmasına liderlik eden Francesco Banchini ve emeği geçen herkese teşekkür ediyoruz.

Dr. Jale ONUR
Uluslararası Programlar Komisyonu Başkanı

Prof. Dr. Özgül POLAT
Marmara Üniversitesi Atatürk
Eğitim Fakültesi

Bir Okul Seçimi Değil, Bir Gelecek Seçimi

Okul seçimi, yalnızca bireysel bir tercih değil; aynı zamanda kültürel değerler, toplumsal beklentiler ve ebeveynlik anlayışlarıyla iç içe geçmiş çok boyutlu bir sürecin sonunda verilen karardır. Türkiye’de birçok aile, çocuklarının iyi bir eğitim alması için ciddi fedakarlıklar yaparken, bu süreçte toplumsal normlar ve yerleşik kanaatlerin etkisinde kalarak bazı yanlış ön kabulleri de farkında olmadan tekrar edebilmektedir. Okul seçimi konusunda gösterilen bu hassasiyet, çoğu zaman bilimsel ölçütlerden çok çevresel etkilere yönlendirilmektedir.

Ailelerin okul seçiminde en sık yaptığı hata, kendi beklenti ve tercihlerini çocuğun gerçek ihtiyaçlarının önüne koymaktır. “En yüksek başarı oranı nerede?”, “Çevredeki aileler hangi okulu tercih ediyor?”, “İngilizce hazırlık var mı?”, “Marka okul mu?” gibi sorularla karar almak, okulun çocuğa değil, çevresel imajlara göre seçilmesine neden olabiliyor.

Oysa okul, çocuğun bireysel kimliğini, öğrenme tarzını ve duygusal ihtiyaçlarını merkeze alan bir yapıda olmalıdır. Çocuğun mizacı, öğrenme tarzı, sosyal ve duygusal ihtiyaçları dikkate alınmadan yapılan tercihler; uyum problemleri, akademik motivasyon kaybı ve içe kapanıklık gibi olumsuz sonuçlara neden olabilir. Akademik başarısı yüksek, ancak rekabet düzeyi ve disiplin anlayışı yoğun olan bir okul; içe dönük ya da duygusal açıdan hassas çocuklar için uyum zorluklarına neden olabilir. Aynı şekilde, sosyal becerileri henüz gelişim sürecinde olan bir çocuk için, çok yoğun grup çalışması gerektiren bir öğrenme ortamı ek destek olmadan baskı yaratabilir.

Her çocuk gelişimsel özellikleri, ilgi alanları ve öğrenme tarzıyla tek ve biriciktir. Tıpkı bir tohum gibi... Uygun bir öğrenme ortamında, yeterli ilgi ve destekle gelişir, kendi potansiyelini gerçekleştirme fırsatı bulur. Okul ise, bu süreci besleyen temel yapılardan biridir. İlkokul ve lise, yalnızca akademik becerilerin değil; çocuğun sosyal, duygusal, kimliksel ve değer temelli gelişiminin şekillendiği, birey olma yolculuğunun yapıtaşlarının atıldığı kritik dönemlerdir. Bu nedenle, hem ilkokul hem lise düzeyinde yapılacak okul seçimlerinde esas olan; çocuğun bireysel potansiyelini destekleyecek, çok yönlü gelişimini ön planda tutacak ve onu hayata hazırlayacak bir öğrenme ortamını tercih etmektir. “İyi okul” kavramını, başarıyı sadece sınavlarla değil; çocuğun kendini keşfetmesi, üretebilmesi, hayata hazırlanması, mutlu olması ve hayata topluma katkı sağlayacak bir birey olarak gelişmesiyle tanımlayabiliriz.

Bu yazı, işte tam da bu hassasiyetle hazırlanmış bir rehberdir. Okul seçimi, çocuğun geleceğine yapılan uzun vadeli bir yatırımdır. Bu yazıda, bilinçli bir karar verebilmeniz için çocuğunuzu merkeze alan önemli başlıkları ele aldım.

1. “GÖNLÜNÜN OKULU”NU ARAYAN ÖĞRENCİLER

Çocuklar kendilerini değerli ve anlaşılmış hissettiklerinde öğrenme motivasyonları doğal olarak artar. Bu nedenle okul, çocuğa sadece bilgi veren değil; ona kendini anlama, anlatma, anlaşılma ve kabul görme fırsatı tanıyan bir ortam sunmalıdır. Güler yüzlü öğretmenler, onları dikkatle dinleyen bir yönetim, çocuğu birey olarak gören bir sınıf yapısı; bütün bunlar bir çocuğun sabah neşeyle kalkmasına sebep olur.

“Bir çocuğun öğrenme sürecinde ilk ihtiyaç duyduğu şey: Görülmek ve duyulmaktır.”

Kendinize Sorun:

- Bu okulda çocuğum kendini ifade edebilecek mi?
- Her sabah isteyerek gitmek isteyeceği bir otam mı?

2. SADECE BİLGİ DEĞİL, ANLAMLI BİLGİ: SORGULAMA BECERİLERİNE DAYALI ÖĞRENME

21. yüzyılda bilgiye ulaşmak kolaydır. Asıl önemli olan, bilgiyi analiz etmek, yorumlamak, eleştirmek ve yeniden üretmektir. Bu nedenle sorgulama temelli eğitim sunan okullar tercih edilmelidir. Merak uyandıran, soru sormaya teşvik eden sınıflarda yetişen çocuklar, yalnızca sınavlara değil, hayata da hazırlanmış olurlar.

Kendinize Sorun:

- Bu okul çocukların düşünmesine mi, ezberlemesine mi ön planda tutuyor?
- Çocuğumun merak duygusunu besleyen bir ortam mı?
- Proje temelli ve disiplinler arası öğrenme yaklaşımları uygulanıyor mu?
- Öğrencilerin araştırma yapmaları destekleniyor mu?

3. DUYGUSAL GÜVENLİK VE DUYGUSAL BECERİLER DESTEKLENİYOR MU?

İyi bir okul sadece zihni değil, kalbi de eğitir. Duygusal gelişim; çocuğun kendi duygularını tanımasını, duygularını düzenleyebilmesini, başkalarının duygularını anlayabilmesini ve duygularını sosyal olarak kabul edilebilir biçimlerde ifade edebilmesini içerir. Ancak bu becerilerin gelişebilmesi için ön koşul, çocuğun kendini duygusal olarak güvende hissettiği bir okul ortamıdır.

Duygusal güvenlik, çocuğun okul ortamında utanmadan, çekinmeden duygu ifade edebildiği; duygularının yargılanmadan kabul gördüğü, hatalarının kişiliğine değil davranışına yönelik ele alındığı, öğretmenlerin destekleyici ve anlayışlı yaklaştığı bir iklimi ifade eder. Duygusal olarak güvende hisseden çocuk; öğrenmeye daha açık, arkadaşlık ilişkilerinde daha sağlıklı ve içsel olarak daha dengelidir. Bu nedenle duygu güvenliği, ön koşul olarak kabul edilmelidir.

Kendinize Sorun:

- Çocuğum duygularını rahatça ifade edebileceği bir ortamda mı?
- Hatalar karşısında destekleyici mi yoksa cezalandırıcı mı bir yaklaşım var?

4. SOSYAL BECERİLER VE TOPLULUK BİLİNCİ GELİŞTİRİLİYOR MU?

Sosyal beceriler; çocuğun başkalarıyla etkili iletişim kurmasını, arkadaş edinmesini, empati geliştirmesini, grup içinde iş birliği yapmasını ve sosyal kurallara uyum sağlamasını destekler. Ayrıca topluluk bilinci; bireyin sadece kendi haklarını değil, başkalarının sınırlarını ve ihtiyaçlarını da fark etmesini sağlar. Bu beceriler, hem arkadaşlık ilişkilerinin niteliğini artırır hem de çatışmaları sağlıklı yolla çözme kapasitesini güçlendirir.

Kendinize Sorun:

- Çocuğum arkadaşlarıyla iş birliği yapmayı bu okulda öğretilir mi?

- Okul, yalnızca bireysel başarıyı mı yoksa takım ruhunu da mı önemsiyor?

5. OKULUN ZORBALIĞA KARŞI POLİTİKASI NET Mİ? MAHREMİYET BİLİNCİ VAR MI?

Çocuğun duygusal güvenliği kadar fiziksel güvenliği de önemlidir. Okul, sadece bilgiyi öğretene değil, çocukların birbirlerine karşı sınırlarını tanımayı, zorbalığa karşı durmayı, "hayır" diyebilmeyi öğretene bir ortam olmalıdır.

Kendinize Sorun:

- Bu okul çocuğuma kendini savunmayı öğretiyor mu?
- Mahremiyet ve kişisel alanlara saygı gösteriliyor mu?
- Okulda zorbalıkla mücadeleyle yönelik rehberlik çalışmaları var mı?
- Mahremiyet eğitimi okul müfredatında yer alıyor mu?
- Çocukların sınırları konusunda öğretmenler duyarlı mı?

6. FİZİKSEL ORTAMLARDA GÖSTERİŞ DEĞİL, KULLANILABİLİRLİK ÖNEMLİ

Harika bir binaya girmek etkileyici olabilir, ancak esas olan çocuğun bu alanları aktif olarak kullanıp kullanmadığıdır. Kütüphane, müzik odası, laboratuvar varsa; bunlar haftalık program içinde kullanılıyor mu? Yoksa sadece broşürlere mi konulmuş? Dikkatle incelenmeli.

Kendinize Sorun:

- Sunulan mekânlar gerçekten eğitim sürecinde etkin olarak kullanılıyor mu?
- Çocuğum öğrenme sürecinde bu fiziksel alanlardan yararlanabilecek mi?

7. ÖĞRETMEN PROFİLİ: BİLGİ AKTARAN DEĞİL, ÖĞRENME LİDERİ

Bir okulun niteliği yalnızca fiziksel olanaklarıyla değil, öğretmenlerinin sahip olduğu pedagojik vizyon ve öğrenme anlayışıyla belirlenir. Öğretmen, öğrencinin zihninde yalnızca bilgiyi aktaran biri değil; düşünmeye teşvik eden, içsel öğrenme isteğini besleyen ve çocukla anlamlı bağ kurabilen bir öğrenme lideri olmalıdır. Öğretmenlik artık pasif bilgi aktarımı değil, aktif öğrenme liderliği gerektiren bir meslektir.

Gerçek bir öğrenme lideri; çocuğun bireysel özelliklerini tanıyan, öğrenme farklılıklarına saygı gösteren, sınıf içinde esnek ve katılımcı öğrenme ortamları oluşturan kişidir.

Bilgiyi klasik biçimde aktarmak yerine onu yaşamla ilişkilendirir. Akademik gelişimin yanı sıra, öğrencinin karakterini, duygusal dayanıklılığını ve özsaygısını da önemser. Bu sayede öğrenciler, hem öğrenmekten keyif alır hem de kendilerini özgürce ifade edebilecekleri bir ortamda gelişirler.

Nitelikli bir öğretmen; çocuğa yaklaşımında empati kurabilen, sabırlı, göz temasıyla güven veren, sınıf içinde demokratik bir yapı kurabilen, eleştiri yerine öğrenmelere eşlik eden kişidir. Eğitimde asıl amaç, öğrencinin yalnızca ne bildiğini değil, nasıl düşündüğünü ve nasıl hissettiğini de görebilmektir. Asıl mesele, öğrencilerle bağ kurabilmektir. Bunun için de onların kalbine dokunabilmek gerekir. Bunu başardığımızda etkili öğrenmelerden, okulda köklenebilen kuşaklardan bahsedebiliriz.

8. AİLE KATILIMINA VERİLEN DEĞER

İyi bir okul, aileyi sadece veli toplantısında gören değil; eğitim sürecinin doğal paydaşı olarak gören okuldur. Aileyle iş birliği yapan okul; öğrenciyi sadece akademik performansı ile değil, bir bütün olarak tanır.

Kendinize Sorun:

- Çocuğumun gelişimini birlikte takip edebileceğim bir iletişim ortamı var mı?
- Veli katılımı etkinlikleri var mı?
- Aileye rehberlik sunan programlar mevcut mu?
- Açık iletişim ve geri bildirim kültürü oturmuş mu?

9. 21. YÜZYIL BECERİLERİNE NE KADAR YER VERİLİYOR?

Günümüz dünyasında yalnızca akademik başarı değil, bu bilginin yaşamla ilişkilendirilebilmesi ve bireyin topluma anlamlı katkılar sunabilmesi önemlidir. Bu nedenle iyi bir okul, çocuklara 21. yüzyıl becerilerini kazandırmakla kalmamalı; onları yaşamda karşılaştıkları sorunları çözebilen, yaratıcı düşünebilen, takım çalışması yapabilen, kendini ifade edebilen ve farklı görüşleri anlayıp değerlendirebilen bireyler olarak da yetiştirmelidir.

21.yüzyıl becerileri; eleştirel düşünme, problem çözme, yaratıcılık, dijital okuryazarlık, girişimcilik, iletişim ve iş birliği gibi çok yönlü yetkinlikleri kapsar. Bu beceriler çocukların yalnızca okul yaşamında değil, yetişkinlik dönemlerinde de akademik ve mesleki başarıya ulaşmalarında kilit rol oynar.

Bu doğrultuda okulun vizyonu, müfredatın esnekliği ve kullanılan öğretim yöntemleri büyük önem taşır. Beceri

Atölyeleri çocukların kendine yetebilen, üretebilen bireyler olarak yetişmesi için öğrenme fırsatları sunar. Sadece sınavlara hazırlayan değil, çocuğun potansiyelini keşfetmesine eşlik eden, öğrenmeyi yaşam biçimi hâline getiren yaklaşımlar öncelikli olmalıdır. Bu nedenle, okulların "Öğrenme Kültürlerini nasıl yapılandırdıkları" oldukça değerlidir.

Kendinize Sorun:

- Bu okul çocuğumu sadece sınavlara mı, yoksa hayata da hazırlıyor mu?
- Eleştirel düşünme, yaratıcılık, dijital okuryazarlık gibi beceriler ne ölçüde destekleniyor?
- Öğrenciler dijital ortamda üretim yapabiliyor mu?
- Teknoloji okuryazarlığı yalnızca araç kullanımından mı ibaret, yoksa içerik üretimi, dijital etik, veri güvenliği gibi konular da ele alınıyor mu?
- Öğrencilerin dijital araçları bilinçli, sorumlu ve yaratıcı şekilde kullanmalarına yönelik rehberlik sunuluyor mu?
- Dijital medya, eleştirel düşünme ve kaynak doğrulama gibi becerileri içeren ders içerikleri mevcut mu?

LİSE SEÇİMİYLE İLGİLİ EKLENEBİLECEK ÖNEMLİ NOKTALAR:

Yukarıda ifade edilen tüm hususların yanı sıra lise seçiminde ilave olarak söylemek istediklerim var.

1. Kimlik Gelişimi ve Ergenlik Dönemine Duyarlı Olmalı

Lise dönemi, bireyin kimlik inşa sürecinin hızlandığı, akran ilişkilerinin daha belirleyici hâle geldiği ve özerklik ihtiyacının yoğunlaştığı kritik bir gelişim evresidir. Bu nedenle lise seçimi, yalnızca akademik yeterliliklere değil; öğrencinin duygusal dayanıklılığını, karar alma becerilerini ve sosyal katılım kapasitesini destekleyecek ortamların varlığına göre de değerlendirilmelidir.

Özellikle bu dönemde eğitim ortamının:

- Ergen bireyin kimlik arayışını sağlıklı biçimde sürdürebileceği bir psikososyal iklim sunması,
- Katı disiplin uygulamalarından ziyade, bireyi merkeze alan rehberlik anlayışını benimsemesi,
- Öğrencilerin kendilerini ifade edebilecekleri kulüpler, beceri atölyeleri, sanat-sosyal-sportif etkinlikler ve gönüllülük çalışmalarına aktif katılım fırsatları sağlaması

öğrencinin hem okul bağlılığını hem de kendilik algısını güçlendirecektir. Lise, yalnızca bilgi aktarımı yapılan bir kurum değil; bireyin kişiliğinin, değer dünyasının ve toplumsal aidiyet duygusunun şekillendiği bir gelişim sahasıdır.

2.Akademik Rehberlik ve Kariyer Planlamasına Yönelik Yol Haritası Sunmalı

Lise seçimi, yalnızca dört yıllık bir öğrenim sürecini değil; aynı zamanda bireyin akademik yönelimi ve mesleki geleceği açısından da belirleyici bir başlangıç noktasını temsil eder. Bu nedenle lise düzeyindeki okullar, öğrencinin kendini tanımasına, ilgi ve yeteneklerini keşfetmesine ve bu doğrultuda kariyer planlaması yapabilmesine olanak tanıyan sistemler sunmalıdır.

Etkili bir lise programı, sadece üniversiteye hazırlık sınavlarına değil; aynı zamanda yaşamla bütünlük bir öğrenme sürecine hizmet etmelidir.

Bu bağlamda:

- Nitelikli ve erişilebilir rehberlik birimleri,
- Yükseköğretime geçiş sürecini destekleyen mentorluk sistemleri,
- Meslek tanıtım etkinlikleri, staj programları ve kariyer günleri gibi uygulamalı farkındalık çalışmaları

okulun eğitim vizyonunu yansıtan önemli göstergelerdir. Öğrencinin yalnızca akademik başarısını değil, aynı zamanda yaşam becerilerini ve hedef oluşturma, buna uygun davranma kapasitesini geliştiren yaklaşımlar lise seçimini nitelikli kılan temel ölçütlerdendir.

3.Sınav Başarısı Odaklı Yaklaşımın Sınırları İyi Analiz Edilmeli

Akademik başarıyı merkeze alan lise programlarında, sınav hazırlık sürecinin öğrencinin bilişsel gelişimi kadar duygusal ve sosyal iyilik hâlini de gözetilen dengeli bir yapıda sunulması son derece önemlidir. Aksi takdirde, yalnızca yüksek başarı hedeflerine odaklanan bir eğitim iklimi; öğrencilerde tükenmişlik sendromu, kaygı bozuklukları ve akademik doyumsuzluk gibi olumsuz sonuçlara yol açabilmektedir. Bu durum, öğrencinin potansiyelini gerçekleştirilmesini engellediği gibi, öğrenmeye karşı içsel motivasyonunu da zayıflatabilir. Lise tercihlerinde, öğrencinin bütüncül gelişimini önceleyen, akademik destek kadar psikolojik dayanıklılığı da güçlendiren okul yapıları öncelikli olarak değerlendirilmelidir.

4. Lise Öğretmen Profili ve İletişim Yaklaşımı Dikkate Alınmalı

Bu dönemde görev yapan öğretmenlerin hem alan bilgi-

si hem de ergenlik döneminin psikososyal dinamiklerine dair farkındalığa sahip olmaları büyük önem taşır. Özellikle sınav odaklı süreçlerde, öğretmenin rehberlik kapasitesi; öğrencinin yalnızca akademik performansını değil, aynı zamanda psikolojik dayanıklılığını da doğrudan etkiler. Değerlendirme süreçleri, öğrenci gelişimini teşvik edici ve açıklayıcı bir yaklaşımla yürütülmeli; etiketleyici, kıyaslayıcı ya da motivasyonu zedeleyici bir dil kullanılmamalıdır. Nitelikli bir lise öğretmeni, genç bireylerin potansiyelini fark eden, onlara güven aşılayan ve öğrenmeyi yaşamın doğal bir parçası hâline getirebilen bir öğrenme lideridir.

Son Söz:

Sevgili anne babalar, Okul seçimi; yalnızca bir kurum tercihi değil, aynı zamanda çocuğunuzun yaşam boyu gelişimini şekillendirecek kültürel, duygusal ve zihinsel bir ekosistem seçmektir. Bu karar, çocuklarınızın sadece bilgiyle değil; aidiyetle, ilgiyle, değerlerle ve anlamla büyümesini sağlayacak bir yolculuğun ilk durağıdır.

Lütfen, onların yalnızca akademik anlamda “başarılı” bireyler değil; aynı zamanda duyarlı, erdemli, üretken ve mutlu bireyler olmalarını destekleyecek okulları tercih edin. Karar verirken yalnızca gözünüzle değil, çocuğunuzun gelişimsel ihtiyacını duyabilen kalbinizle de bakın.

Unutmayın; her çocuk, kendine özgü bir tohumdur. Doğru okul, o tohumu yalnızca bilgiyle değil; sevgiyle, saygıyla ve anlayışla büyüten yerdir.

Gönlünüz ve aklınızla en doğru kararı vereceğinize yürekten inanıyor, çocuklarınızın öğrenmeyle güçlenen, umut dolu bir geleceğe güvenle yürümesini diliyorum.

“Doğru Okul, Bir Çocuğun Hayatını Değiştirir... Çünkü Sadece Öğretmez, Yetiştirir”

Prof. Dr. Cem BALÇIKANLI
Gazi Üniversitesi

Native Speaker' Takıntısı: Mesele Ana Dili Değil, Anlayış

Türkiye'de İngilizce eğitimi denince hâlâ en çok sorulan sorulardan biri şu:

“Öğretmen native mi?”

Bu soru, kaliteli bir eğitim arayışının doğal bir sonucu gibi görünebilir. Ancak siz de çevrenizde bu sorunun sıkça sorulduğunu duyuyorsanız, bu yazı tam size göre. Çünkü bu sorunun uyandırdığı beklentinin ardında, daha karmaşık ve sorgulanması gereken bazı varsayımlar yatıyor.

Ana Dili Konuşmak, Öğretmenlik Demek Değildir

Bir dili konuşmak ile onu öğretmek, birbirinden çok farklı becerilerdir. Örneğin, ana dili İngilizce olan biri, Türk bir öğrencinin “th” sesini neden kolay çıkaramadığını ya da neden sürekli “do” yardımcı fiilini karıştırdığını her zaman anlayamayabilir. Bu yapılar onun için sorgulamadan edinilmiş, doğal bir dil edinim sürecinin sonucunda otomatikleşmiştir. Oysa iyi bir öğretmen bu tür zorlukları analiz eder, öğrenciyle empati kurar ve hataların nedenlerini araştırır. Neden mi? Çünkü Nasreddin Hoca'nın fıkrasındaki gibi, o da daha önce damdan düşmüştür — yani benzer zorlukları yaşamış, aynı yollardan geçmiştir.

Eğitimde en önemli nitelik sadece neyi ne kadar bildiğiniz değil; bunu ne kadar etkili aktarabildiğinizdir. Dil öğretiminde iletişim, etkileşim, oyun ve tekrar öne çıkan kavramlardır. Bu süreçte öğretmenin bilgi kadar sabır ve sezgiye de sahip olması gerekir. Dahası bu kavramlarla nasıl etkili bir öğrenme ortamının sağlandığı dikkate alınmalıdır. Ana dili İngilizce olan biri bu sevgileri doğal olarak edinmiş olabilir; ancak bu, onu her zaman tüm öğrencilerin öğrenme yolculuğuna eşlik edebilecek biri yapar mı?

“Native” Olmak Neden Bu Kadar Cazip?

Özellikle özel okullar ve dil kurslarında sıkça rastlanan ilanlar var:

“Yabancı öğretmenimiz var!” ya da “Derslerimiz native speaker ile yapılıyor.” Bu tür söylemler, eğitim kalitesinin göstergesi gibi sunuluyor. Ancak bu, yüzeysel bir yaklaşımdır. Şu soruları sormadan bu söylemlere inanmamalıyız:

- O “native” öğretmen öğretmenlik eğitimi almış mı?
- Pedagojik yeterliliği var mı?
- Türk öğrencilerin ihtiyaçlarını anlayabiliyor mu?

- Kültürel bağlamı gözetiyor mu?
- O da damdan düşmüş mü?

Bu sorular çoğu zaman göz ardı ediliyor ve yerine “Ana dili İngilizce, o hâlde iyi öğretir.” gibi basit ve yanıltıcı bir varsayım konuyor. Oysa öğretmenlik sadece bilgi aktarmak değil; öğrenme sürecini yönetmek, öğrencinin duygularını gözetmek, motivasyonunu artırmak ve kalıcı öğrenmeyi sağlamaktır.

Öğretmenlik Önemli Bir Uzmanlık Alanıdır

İngilizce öğretmeni olmak, sadece dili bilmek değil; dil öğretimi bilen biri olmaktır. Dil bilimi, ikinci dil edinimi, söylem çözümlemesi, yanlış analizi, öğrenme stratejileri, değerlendirme yöntemleri ve sınıf yönetimi gibi birçok alanda donanım gerektirir. Örneğin, interlanguage (ara dil) kavramını bilen bir öğretmen, öğrencinin yaptığı hataları sadece “yanlış” olarak görmez; onları gelişimin doğal bir parçası olarak kabul eder. Hatalar olmazsa öğrenme olur mu? Bu ilkeyi benimseyen her öğretmen dil öğrenme sürecindeki öğrencilerine fayda sağlar. İyi bir öğretmen; öğrencilerinin öğrenme engellerini fark eder, dil kaygılarını azaltır, kültürel farkındalık geliştirir ve öğrencinin ana dili ile hedef dil arasındaki farkları pedagojik bir avantaja dönüştürür. Kısacası, öğretmenlik uzmanlık gerektiren benzersiz bir meslektir; ana dili İngilizce olmak ise bu uzmanlığın garantisi değildir.

Aksan mı, Anlayış mı?

Hâlâ pek çok özel okulda, veli ve öğrenci nezdinde aksan üzerinden bir hiyerarşi kuruluyor: İngiliz aksanı mı, Amerikan mı, Avustralya mı? Oysa aksan sadece bir çeşitliliktir. Onu bir üstünlük göstergesi olarak görmek, dilin özüne aykırıdır. Çünkü dilin amacı, iletişim kurmak ve anlamaktır. Dahası bir dil görevini etkili bir şekilde yerine getirebilmektir.

Birçok öğrenci, “yanlış konuşmaktan korkuyorum” diyerek yıllarca İngilizce öğrenemiyor. Bu korkunun temelinde, “native gibi konuşma” baskısı yatıyor. Oysa dünya genelinde Spanglish, Franglais, Türklish gibi kavramlar, çok dilliliğin ve doğal iletişimin kaçınılmaz ürünleridir. Bu örnekler, “ana dili gibi konuşma” idealinin ne kadar yapay olduğunu ortaya koyuyor. Dil öğreniminin amacı mükemmel konuşmak değil, anlaşılır ve özgüvenli iletişim kurabilmektir.

Öğrencinin Yolculuğuna Eşlik Eden Her Öğretmen Bir "Native"dir

İyi bir öğretmen, öğrencisinin zorlandığı yerde durup bekleyebilir. Gerekirse anlaşılmayan cümleyi sadeleştirir, örnekler artırır, farklı yollar dener. Öğrencisinin anlamadığını fark eder, anlaması için çaba gösterir. Sadece dili değil, öğrenmeyi öğretir. Ve iyi bir öğretmen, yalnızca bugünü değil, öğrencisinin yaşam boyu bir öğrenen olmasını da amaçlar. Çünkü dil seviyeleri tamamlanabilir ama dil öğrenme süreci asla sona ermez. Öğrencilerin özerk bireyler olarak kendi yollarında güvenle yürümeleri beklenir. Bu yolculuğu insani kılan şey; karşılıklı anlayış, sabır ve empatiyle örülmüş bağlardır. Ve bu bağı kurabilen her öğretmen, dili "ana dili gibi" öğretir.

Bilim Ne Diyor?

Araştırmalar, öğretmenin ana dilinden çok, öğretim becerilerinin öğrenci başarısında etkili olduğunu gösteriyor. Medgyes (1994), ana dili İngilizce olmayan öğretmenlerin öğrencilerle daha çok empati kurabildiğini ve strateji aktarımında daha bilinçli olduklarını belirtiyor. Benzer şekilde, Llurda (2005) ise ana dili konuşmacıları olmayan öğretmenleri, öğrenciler için değerli rol modeller olarak tanımlıyor. Benzer süreçlerden geçmiş öğretmen, öğrencinin inişli çıkışlı dil yolculuğunu daha iyi kavrayabilir.

Peki Ne Yapmalı?

Kurumlar: Öğretmenin "nereli olduğuna" değil, nasıl öğrettiğine odaklanmalıdır. "Native speaker" algısının yerine, eğitim geçmişi, deneyim ve pedagojik yeterlilik ön plana çıkarılmalıdır. Ana dili İngilizce olan öğretmenlerin pedagojik yeterliliği varsa derslere girmelerinde hiçbir sakınca yoktur. Ancak bu konuda tereddüt varsa, etüt ya da konuşma saati gibi destekleyici uygulamalar planlanarak bu öğretmenlerden en üst düzeyde verim alınması sağlanabilir.

Veliler: Çocuğunuzun karşısında sadece "ana dili konuşan" birinin değil; anlayışla yaklaşan birinin olmasına dikkat etmek gerekir. "Native speaker olsun da ne olursa olsun." anlayışından vazgeçilmelidir.

Öğrenciler: Aksan değil, anlam önemlidir. Anlaşılır olmak için çabalamak, "mükemmel konuşmak"tan çok daha değerlidir. Denemekten vazgeçmemek gerekir.

Sonuç: Anlamak, Anlatmaktan Önce Gelir

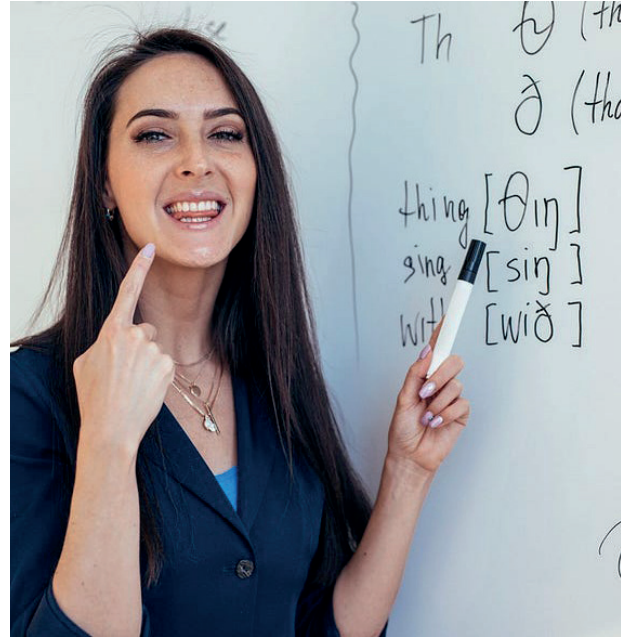
Dil eğitiminde esas mesele, öğrencinin ihtiyacını anlayabilmek ve ona uygun yöntemlerle yaklaşabilmektir. Bu da öğretmenin nereli olduğundan çok, nasıl biri olduğu ile ilgilidir. Hangi eğitim süreçlerinden geçtiği ve öğrencinin kalbine nasıl dokunacağı belirleyici olmalıdır.

Bu yazıdan, ana dili İngilizce olan öğretmenlerin iyi öğretmen olamayacağı sonucu çıkarılmamalıdır. Vurgulamak istediğim şudur: Pedagojik donanım, sabra ve anlayışa sahip her öğretmen — ana dili ne olursa olsun — öğrencisine katkı sağlar. Ana dili konuşmacısı olup olmaması fark etmeksizin; iyi öğretmen ve iyi olmaya aday öğretmen vardır. Öğretmenleri yalnızca ana dili temelinde sınıflamak, öğretmenlik mesleğinin çok katmanlı doğasını göz ardı etmektir. Asıl ayırım, pedagojik yaklaşımda ve insani bağ kurma becerisindedir.

İngilizce öğretiminde ölçütümüz değişmelidir. Ana dili değil, anlayış. Lütfen bir öğretmene bakarken sadece pasaportuna değil; nasıl anlattığına, nasıl dinlediğine ve öğrencileriyle kurduğu ilişkiye de bakın. Çünkü öğrencinin zihnine ve kalbine ulaşan öğretmen, yalnızca dili değil; anlamı da aktarandır.

Ve belki de asıl sormamız gereken şu: Bu öğretmen, öğrencisini yalnızca notla mı değerlendiriyor; yoksa gelişimini sabırla mı izliyor?

Unutmayalım: En iyi öğretmen, öğrencisinin yanında korkmadan hata yapabildiği kişidir.

Yararlanılan Kaynaklar

- Llurda, E. (Ed.). (2005). *Non-native Language Teachers: Perceptions, Challenges and Contributions to the Profession*. New York: Springer.
Medgyes, P. (1994). *The Non-Native Teacher*. London: Macmillan Publishers.
Selinker, L. (2015). Interlanguage. In *Error Analysis* (pp. 31–54). Routledge.

Dr. Darlene FISHER

*NEASC Danışmanı ve Uluslararası
Akreditasyon Lideri*

Sürekli Değişim Zamanlarında Uyumluluktan Sürdürülebilir Büyümeye: Büyüme Modeli Olarak NEASC Okul Akreditasyonu

Öğrencilerin ihtiyaçlarının ve ihtiyaç duydukları eğitim türünün son birkaç yılda temelden değiştiğini belirtmek herkesin bildiği bir gerçektir. Bunun için COVID 19 salgınının çevrimiçi öğrenmeyi mümkün kılmak üzere nasıl büyük uyarlamalar gerektirdiğine ve yapay zekanın iş dünyasında ve eğitimde daha yeni ve çok yaygın kullanımına bakmak yeterlidir. Öğrenmenin nasıl gerçekleşebileceği ve iş dünyasının gelecekte nelere ihtiyaç duyacağı konusundaki bu temel değişikliklerle birlikte, bu değişen zamanlarda okulları destekleyen alternatif bir protokol geliştirmek ve uygulamak için 10 yıldan fazla bir süredir çalışan uluslararası kabul görmüş bir akreditasyon kurumunun olduğunu bilmek faydalıdır. NEASC ACE Protokolü, akreditasyonun odağını sadece bir uygunluk ve kalite güvence kontrolü olmaktan çıkarıp, başlangıçta kalite kontrolü yapan ancak daha sonra sürdürülebilir büyümeyi ve hem öğrenciler hem de eğitimciler için sürekli yenilikçi bir zihniyeti teşvik eden bir sürece dönüştürmüştür.

1885'te kurulan NEASC, eğitimde kalite güvencesi konusunda uzun bir geleneğe ve kanıtlanmış bir üne sahiptir. NEASC akreditasyonu, üniversitelerin belirli bir okulun Lise Diplomasının ardındaki öğrenmeyi değerlendirebilmesi için okullarda sağlanan eğitimin kalitesini ölçmek ve tanımak amacıyla başlatılmıştır. Bu uygulamanın başladığı zaman, herhangi bir eyalet veya ülke çapında harici bir kıyaslama sistemi olmadığı bir zamandı.

Son derece misyon odaklı bir kuruluş olarak NEASC, öğrencileri güçlendirme ve eğitimde yeniliği ve mükemmelliği teşvik etme gibi temel önceliklerle yönlendirilmektedir. ABD Dışişleri Bakanlığı tarafından yurt dışındaki okulları akredite etmek üzere tanınan NEASC, 140 yıldır eğitim kurumlarını akredite etmektedir. 90'dan fazla ülkede yaklaşık 500 okulla NEASC'ın öğrenme üzerinde küresel bir etkisi vardır.

NEASC, 2016'dan beri okullarla okul akreditasyonu ve büyümesi için yenilikçi ACE Protokolü üzerinde çalışmaktadır. ACE protokolü, öğrencilerin gelecekteki ihtiyaçlarının gerçekliğini daha iyi yansıtan bir akreditasyon sistemine duyulan kabul görmüş bir ihtiyacı yanıt olarak geliştirilmiştir. ACE protokolü iki bölümden oluşur. Öncelikle, kaliteli bir okulun temel unsurlarını ele alır ve bunların yerli yerinde olmasını sağlar. Temel Standartlar şunları içerir: Öğrenme Yapısı, Organizasyonel Yapı, Sağlık Güvenliği, Finans, Tesisler ve Kaynaklar, Etik Uygulama ve Yatılılık ve bazen Konaklama hükümleri. Bu Temel Standartlar in-

celenir ve uygunluk unsuru olarak kabul edilir ve bunların tesis edilmiş ve yürürlükte olması ya da en azından güçlü bir şekilde geliştirilmesi gerekir.

Bunlar yerine oturduktan sonra, okul, doğru noktada oldukları umudunu desteklemek için okul tarafından yapılan yansıtma üzerine bulunan etki kanıtlarıyla birlikte On Öğrenme İlkesi ile etkileşim içine girer. Topluluğun, sadece okulun kaliteli eğitimi mümkün kılmak için neleri uygulamaya koyduğunu değil, daha da önemlisi eğitim ve öğretimin öğrenciler üzerinde nasıl bir etkisi olduğunu ve okulun bunun ne kadar iyi gerçekleştiğini nasıl bildiğini, yani etkinin kanıtının ne olduğunu değerlendirmeye odaklandığı bir iç değerlendirme için yaklaşık 12 ay harcaması gerekmektedir.

Etkilere ve Etki kanıtlarına odaklanma, protokollerin çoğunun (son NEASC 8. Baskı dahil) iyi öğrenmeyi sağlamak için uygulamaya konulan programları ve yapıları değerlendirmeye odaklandığı, ancak gerçek etkilerin çok az değerlendirildiği okul akreditasyonu dünyasında önemli bir yeniliktir. Bazı durumlarda harici testlerin sonuçları öğrenmenin değerlendirilmesi için yeterli görülmekteydi. Ancak, test edilen öğrenme türünün bu yüzyılda öğrencilerin en çok ihtiyaç duyduğu öğrenme türü olmayabileceği kabul edildiğinden, gerçekte hangi öğrenmenin gerçekleştiğinin daha fazla araştırılması daha uygun görünüyordu.

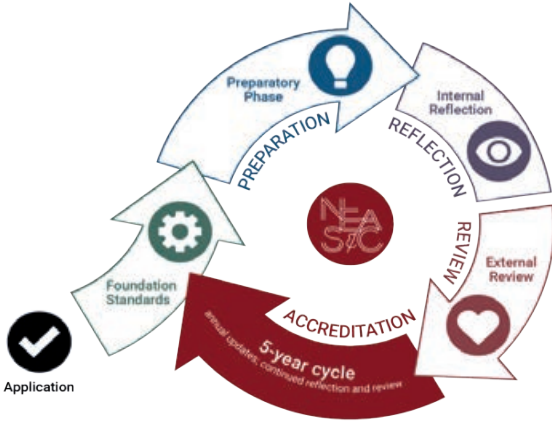
On Öğrenme İlkesi, özellikle 1-6 arasında yer alan ilkeler sadece kaliteli akademik öğrenmeye değil, aynı zamanda öğrencilerin kendi kendini yöneten, bağımsız ve yenilikçi düşünürler olmalarına yönelik beklentilere de odaklanmaktadır. NEASC, okulların öğrencileri akademik bilginin yapay zeka tarafından kolayca bulunabileceği bir dünyaya nasıl hazırladıklarını düşünmelerini gerektirmektedir. YZ'yi uygun şekilde kullanabilen ve YZ'nin yapamadığı şeyleri yapabilen eleştirel ve yaratıcı düşünürler öne çıkacak ve gelecekleri ve tatmin edici kariyerleri ve yaşamları için fırsatlar bulacaklardır. Öğrenme İlkeleri, okulların gerçekleştirebilecek ve gerçekleşmesi gereken tüm öğrenmeleri değerlendirmelerine yardımcı olmaya odaklanmıştır.

1 Öğrenme Amaçları	Öğrenme, farklı durumlarda uygulanabilecek anlayışlar, yetkinlikler, bilgi ve eğilimler oluşturur. Öğrenciler, karmaşık gerçek dünya sorunlarıyla aktif bir şekilde ilgilenerek sorumlu ve başarılı küresel vatandaşlar haline gelirler.
2 Öğrenmenin Boyutları	Öğrenciler yaratıcı, etik, kişiler arası, teknolojik, çevresel, fiziksel ve girişimci deneyimlere düzenli olarak katılarak gelişirler. Öğrenciler fikirleri keşfeder ve kendilerinin ötesinde etkileri olabilecek çözümler geliştirir.
3 Öğrenmenin Kanıtları	Öğrenciler, öz farkındalığı, gelişimi ve ustalığı teşvik eden geri bildirimlerle etkileşim kurar. Öğrenciler çeşitli şekillerde büyüme ve gelişme gösterirler.
4 Öğrenme Perspektifleri	Öğrenciler, derinlemesine öğrenmeyi teşvik eden karmaşık sorunlar, zorluklar ve konularla karşılaşır. Öğrenciler çoklu bakış açılarını dikkate alır ve bilgi arayışında bilinçli riskler alır.
5 Öğrenen Özerkliği ve Katılımı	Öğrenciler, öğrenimleri üzerinde yaşlarına uygun, hedef odaklı özerkliğe sahiptir ve sınıf içinde ve dışında rehberlikle desteklenen bilinçli seçimler yaparlar.
6 Araştırma, Yansıtma ve Eylem	Öğrenen topluluğu güncel araştırmaları uygular, diğer öğrenen topluluklarıyla bağlantı kurar ve herkes için öğrenmeyi iyileştirmek üzere geleceğe yönelik düşünciyi kullanır. Öğrenen topluluğu eylemlerinin sonuçlarını değerlendirir ve öğrencileri bugünlerini ve geleceklerini şekillendirmeye hazırlayan gelecekteki yenilikler hakkında sorular sorar. Aynı şekilde, öğrenciler çabalarının sonuçlarını değerlendirir ve öğrenmelerini geliştirmek ve genişletmek için akranlarıyla işbirliği yaparlar.
7 Kapsayıcılık, Çeşitlilik, Eşitlik ve Aidiyet	Öğrenen topluluğu, tüm öğrenenlerin ve topluluk üyelerinin farklı ihtiyaçlarının, kimliklerinin ve ilgi alanlarının kabul edilmesini, aktif olarak kutlanmasını ve proaktif olarak ele alınmasını sağlayan bir kapsayıcılık kültürü sergiler. Farklı bakış açıları ve görüşler, bilgili ve misafirperver bir topluluk arayışına teşvik edilir.
8 Öğrenme için Yönetişim ve Liderlik	Liderlik ve yönetim rolleri, okulun öğrenme hedefleriyle uyumludur, ortak bir misyonla birleştirilmiştir ve öğrencileri desteklemek için bilinçli analiz, iletişim ve karar vermeye olanak tanıyan iyi hizalanmış yapılar aracılığıyla organize edilmiştir.
9 Mekan ve Zamanı Öğrenme	Öğrenen topluluk, herkes için öğrenmeyi ve esenliği desteklemek üzere fiziksel ortamları, sanal fırsatları ve zamanı optimize eder.
10 Öğrenen Topluluğunun Esenliği	Öğrenen topluluğu, tüm üyelerin başarılı olduğu sağlıklı bir ortamdır. Saygılı, sağlıklı, etik ve dürüst ilişkiler gerçek bir topluluk duygusu yaratır. Topluluk değerleri açıkça ifade edilir, aktif olarak yaşanır ve farklı, sürdürülebilir bir kimlik tanımlar.

NEASC ACE akreditasyon protokolü, okulların, öğrencilerin Öğrenme İlkelerinde belirtilen hedeflere ulaştıklarına dair kanıt sağlayan hangi davranışları sergilediklerini dikkate almalarını gerektirir. Öğrenme İlkelerini ortaya çıkarmak ve ardından bunların başarıldığına dair tam olarak neyin kanıt teşkil ettiğini ve ne derece başarıldığını araştırmak için gerekli olan konuşmalar, akreditasyon sürecinin ötesinde devam eden ve sürdürülebilir bir büyüme zihniyetini destekleyen konuşmalardır.

Öğretmenler "öğrencilerin temel ezberci öğrenme modelinin ötesinde bir şeyler öğrendiklerini nereden biliyoruz?" sorusuyla ilgilenmeye başladıklarında, sıklıkla eğitimin kalitesi ve öğrenmeyi gerçekte nasıl etkilediğiyle ilgili sorularla derinden ilgilenmeye başlarlar. Öğrenmenin kanıtlarını değerlendirmeye alıştıklarında ve belki de bazı alanlarda kanıtların güçlü olduğunu ancak diğerlerinde olmadığını gördüklerinde, genellikle öğrenmenin kalitesini artırmak için özel mesleki gelişimin ve / veya eylem araştırmasının değerini görürler. Bu daha sonra okul kültürünün bir parçası haline gelebilir ve öğretmenlerin etkileri ve neyin işe yarayıp neyin yaramadığı hakkında konuştukları düzenli konuşmalar gerçekleşir. Bir okul kültürünün merkezinde, günlük eğitim ve öğretimde neyin

işe yaradığına dair konuşmalar yer aldığı ve kanıt olarak yıl sonu sınav sonuçlarıyla yetinilmediğinde, öğrenmenin doğası herkes için daha fazla gelişim odaklı yenilikçi bir deneyim haline gelmektedir.

Akreditasyon hala çoğu kişi tarafından belirli bir günde ve belirli bir okulda neyin yerinde olduğunun bir denetimi olarak görülmektedir. NEASC ACE Akreditasyonu, okulların yalnızca politika ve prosedürlere atıfta bulunarak şu anda nerede olduklarını değil, aynı zamanda okulda öğrenmenin gerçekleştiğini ve okulun en yüksek hedeflerine ulaşp ulaşmadığını nasıl bildiklerini de düşünmelerini gerektirir. Etkinin derinliği keşfedildikten sonra, odak öğrenmeyi, öğrencileri geleceklere daha iyi hazırlayacak şekilde nasıl geliştireceğimiz üzerinedir. İç Yansıtma için kullanılan yapılar, öğretme ve öğrenmenin kalitesi etrafında derin konuşmaları sürdürmek ve bir okul topluluğunu bir büyüme zihniyetine dahil etmeye yardımcı olmak için çeşitli biçimlerde devam ettirilebilir. Öğrencilerimiz için gelecek bilinmiyor. Sağladığımız öğrenme yolları ile onları gerçekten destekliyor muyuz? Bu soruyu yalnızca siz ve okul topluluğunuz yanıtlayabilirsiniz- NEASC, ACE Öğrenme İlkeleri ve akreditasyon protokolü aracılığıyla tartışmayı desteklemek için yanınızda yer alır.

Referanslar: ACE Ecosystem 2.0 Bazı içerikler www.neasc.org adresinde veya 'ACE Ecosystem'e Giriş' belgesi için dfisher@neasc.org adresinden edinilebilir. Dr. Darlene Fisher dfisher@neasc.org 16 Nisan 2025

Lara ÖZER
TÖZOK IT Komisyonu Üyesi

Birlikte Düşünmek, Birlikte Üretmek: Okul Öncesinde Yapay Zekâyla Anlamlı Öğrenme

"Yapay zekâ sınıfa girdiğinde, öğretmenin rolü değişmez – derinleşir. Peki bu birlikte üretme süreci nasıl kurulur?"

Giriş

Yapay zekâ (YZ), günümüzde yalnızca teknolojik bir yenilik olmaktan çıkmış; günlük yaşamın birçok alanında görünmez bir yardımcıya dönüşmüştür. Fotoğraf düzenleyiciler, sesli asistanlar, öneri sistemleri, otomatik çeviri ya da dil düzeltme araçları—tümü üretken yapay zekânın olanaklarını yaşamlarımıza entegre eder. Bu teknolojiler, çoğu zaman farkında olmadan, bizlere hız, kişiselleştirme ve kolaylık sunar.

Bu dijital dönüşüm eğitim alanını da derinden etkilemektedir. Ancak özellikle okul öncesi eğitim söz konusu olduğunda şu sorular gündeme gelir:

- Bu teknolojiler çocuklar için uygun mu?
- Öğretmenin yerini alır mı?
- Ekran bağımlılığına neden olur mu?

Bu sorular, alana duyulan hassasiyetin göstergesidir. Oysa doğru pedagojik çerçeveye kullanıldığında yapay zekâ, öğretmenin yerini almaz; tersine, öğretmenin yaratıcılığını besleyen, zamanını verimli kullanmasını sağlayan ve öğrenme ortamını zenginleştiren bir destekçiye dönüşebilir.

Okul öncesi dönem, çocukların dil, sosyal-duygusal, motor ve bilişsel gelişimlerinin temellerinin atıldığı bir evredir. Bu yaş grubunda öğrenme; oyun, keşif ve çoklu duyuşsal etkileşim yoluyla gerçekleşir. Dolayısıyla yapay zekâ destekli araçların bu alanda kullanımı, sıradan teknoloji entegrasyonundan öte; pedagojiyi merkeze alan özel bir yaklaşım gerektirir. Bu makale, üretken yapay zekâ araçlarının bu bağlamda nasıl kullanılabileceğine dair kuramsal ve uygulamalı bir yol haritası sunmayı amaçlamaktadır.

Öğrenme Nasıl Gerçekleşir? Teknoloji Ne Zaman Anlamlı Bir Destek Sunar?

Okul öncesi dönemde teknolojiyi etkili biçimde kullanabilmek, yalnızca teknik becerilere değil; çocuğun gelişim süreçlerini ve öğrenme biçimlerini anlayan bir pedagojik yaklaşıma dayanır. Bu noktada, Vygotsky'nin (1978) Yakınsal Gelişim Alanı (ZPD) kavramı önemli bir referans su-

nar. ZPD, çocuğun bir yetişkin rehberliğinde başarabileceği ama kendi başına yapamayacağı öğrenme alanlarını ifade eder. Yapay zekâ destekli araçlar, öğretmenin sunduğu rehberliğe bilişsel bir katman ekleyerek, bu alanda öğretmene destek sunabilir. Örneğin, öğretmenin oluşturduğu hikâyeyi görselleştirmek, anlatımı zenginleştirmek ve çocukla etkileşim hâlinde kullanmak açısından üretken yapay zekâ büyük kolaylıklar sağlar.

Bruner'in (1966) keşfederek öğrenme kuramına göre çocuk, dünyayı semboller, oyun ve deneyim yoluyla öğrenir. Aynı şekilde öğretmen de bu araçları keşfederek öğrenmeli; yalnızca hazır materyaller değil, kendi pedagojik sesi ve deneyimini yansıtan içerikler üretmelidir.

Teknolojiye yönelik öğretmen tutumlarını açıklayan bir diğer kuram da Davis'in (1989) Teknoloji Kabul Modeli (TAM)'dir. Bu modele göre öğretmenler, teknolojiyi faydalı ve kolay kullanılabilir bulduklarında daha kolay benimserler. Bu nedenle, yapay zekâ araçlarının öğretmenin pedagojik ihtiyaçlarına doğrudan karşılık verdiği bir deneyim ortamı sunması, benimsemesini kolaylaştırır.

Bu nedenle yazıda tanıtılan atölye süreci yalnızca bir araç tanıtımı değil; pedagojik bir dönüşüm süreci olarak kurgulanmıştır.

Bugün Hayal Ettiklerimiz, Yarın Sınıfta Mümkün: Araçlarla Üretkenliğe Açılan Kapılar

Üretken yapay zekâ, yalnızca dijital görevleri kolaylaştıran bir araç değil; öğretmenin hayal gücünü harekete geçiren bir işbirliktir. Artık bir hikâye yazmak için sayfalarca

düşünmeye, bir afiş tasarımı için grafik programı öğrenmeye ya da sesli içerik üretmek için stüdyoya gitmeye gerek yok. Her öğretmen, birkaç tıklamayla çocuklara özgün, estetik ve gelişim düzeyine uygun materyaller sunabilir.

Aşağıda, okul öncesi öğretmenlerinin pedagojik amaçlarla kullanabileceği bazı yaratıcı üretim araçları örneklenmiştir:

Anlatım ve Görselleştirme Araçları

- **Canva AI:** Magic Write ile hikâyeler yazılabilir, DreamLab ile yapay zekâ destekli görseller üretilebilir. Dijital hikâye kitapları, duygu panoları ve sınıf materyalleri oluşturmak mümkündür.
- **Craiyon ve AutoDraw:** Çocuklara yönelik karakterler çizmek ya da anlatıları sade, estetik görsellerle desteklemek için uygundur.

Oyunlaştırma ve Etkileşimli Üretim

- **QuickDraw:** Oyunlaştırılmış bir çizim deneyimi sunar. Çocuklarla birlikte içerik üretimi için kullanılabilir.
- **Google ImageFX:** Daha gelişmiş görsel kompozisyonlar oluşturmak için kullanılabilir.

İşitsel Üretim

- **Suno ve Google MusicFX:** Şiirleri, tekerlemeleri melodilere dönüştürmek ya da sınıf için özgün şarkılar üretmek mümkündür.

Materyal Geliştirme

- **Canva Books:** QR kodlu sesli anlatım, sayfa düzeni ve görsel destekle dijital kitap üretimi için idealdir.

Kuramsal Rehberlik: Teknolojiyi Ne Zaman ve Nasıl Entegre Etmeli?

Üretken yapay zekâ araçlarının etkili kullanımı için yalnızca yaratıcı fikirler değil, aynı zamanda yapılandırılmış bir öğretim yaklaşımı da gereklidir.

Gagné'nin (1985) Dokuz Basamaklı Öğretim Modeli, teknoloji entegrasyonuna sistematik bir çerçeve sunar:

- **Dikkat çekme:** Canva AI veya DALL-E ile görsel uyarılar
- **Hedefi belirtme:** Sınıf posterleri veya kısa animasyon
- **Bilgi sunma:** ChatGPT destekli hikâyeler
- **Pekiştirme ve geri bildirim:** Suno ile sesli anlatımlar, interaktif hikâye kartları

Önemli olan teknolojiyi tüm sürece yaymak değil; pedagojik ihtiyaca göre, doğru araçları doğru anda devreye sokmaktır.

Bu noktada **TPACK modeli** (Mishra & Koehler, 2006), teknolojiyi pedagojik bilgi ve içerik bilgisiyle buluşturan bir yaklaşım sunar. Bu model öğretmenin şu üç soruya aynı anda yanıt verebilmesini sağlar:

- Ne öğreteceğim? (İçerik bilgisi)
- Nasıl öğreteceğim? (Pedagojik bilgi)
- Hangi araçla öğreteceğim? (Teknolojik bilgi)

Okul öncesi öğretmenleri için bu model, yalnızca araç öğrenimi değil; bu araçların gelişimsel olarak uygun içeriklerle buluşmasını sağlayan bir tasarım rehberidir.

Teknoloji Değil, Öğretmenin Dokunuşu Fark Yaratır

Üretken yapay zekâ, eğitimde yalnızca bir yenilik değil; öğretmenin hayal gücünü çoğaltan bir yoldaştır. Bu yazıda sunulan atölye süreci, bir araç tanımının ötesinde, öğretmenin pedagojik sezgileriyle teknolojiyi buluşturan yaratıcı bir öğrenme tasarımıdır. Çocukların merakına ortak olan her öğretmen, bu araçlarla sınıfında yeni anlatım yolları ve özgün öğrenme deneyimleri oluşturabilir.

Günün sonunda farkı yaratan teknoloji değil; öğretmenin çocukla kurduğu ilişki, içerikle kurduğu bağ ve bu süreçte kattığı duygudur. Yapay zekâ ise bu duyguyu ve yaratıcılığı çoğaltmanın yeni bir yoludur.

Başlangıçta yönelttiğimiz sorulara dönecek olursak: Üretken yapay zekâ araçları, uygun pedagojik çerçeveye kullanıldığında okul öncesi yaş grubu için hem uygun hem de öğretmen merkezli öğrenmeyi destekleyici bir potansiyel taşır. Bu araçlar, öğretmenin yerini almaz; bilakis onun anlatısını, etkileşimini ve üretimini daha güçlü kılar. Ekran bağımlılığına dair endişeler ise, teknolojinin süre, içerik ve amaç bakımından bilinçli kullanımına dayanan bir yaklaşımla azaltılabilir. Teknolojinin etkisi, onu nasıl ve ne amaçla kullandığımızla doğrudan ilişkilidir.

Kaynakça

- Bruner, J. (1966). *Toward a Theory of Instruction*. Harvard University Press.
- Davis, F.D. (1989). Perceived usefulness, perceived ease of use, and user acceptance of information technology. *MIS Quarterly*.
- Gagné, R. M. (1985). *The Conditions of Learning and Theory of Instruction*. Holt, Rinehart and Winston.
- Mayer, R.E. (2022). *Multimedia Learning* (3rd ed.). Cambridge University Press.
- Mishra, P., & Koehler, M. J. (2006). Technological Pedagogical Content Knowledge: A Framework for Teacher Knowledge. *Teachers College Record*, 108(6), 1017–1054.
- Vygotsky, L. (1978). *Mind in Society*. Harvard University Press.
- Stanford HAI. (2025). *AI Index Report*. Stanford University.

Nilüfer KAVAKLI
TÖZOK Lise Komisyonu Üyesi

Bir Çocuğun Kalbine Dokunmadan Beynine Ulaşamazsınız

John Dewey'in bu sözü, eğitimin önceliklerini hatırlatır. Günümüzde akademik başarılar -sınav puanları, programlar- özlem duyduğumuz hedefler olsa da kalıcı ve etkili öğrenme, çok daha fazlasını gerektiriyor. Eğitim ortamlarında sağlanması gereken temel koşulları şöyle özetleyebiliriz:

- **Anlamlı ve Etkileşimli Öğrenme:** Öğrencinin merakını uyandıran, eleştirel düşünmeyi destekleyen ve katılımı teşvik eden etkinlikler.
- **Gerekli Araç ve Kaynaklar:** Teknoloji, materyal ve uygun fiziksel koşullar.
- **Fiziksel Güvenlik:** Tehdit olmadığı, sağlıklı ve korunaklı ortamlar.
- **Psikolojik Güvenlik:** Duyguların serbestçe ifade edilebildiği, hatanın öğrenme sürecinin parçası sayıldığı iklim.
- **Destekleyici Sosyal İlişkiler:** Öğrenci, öğretmen ve veli arasında güven, anlayış ve saygıya dayanan iletişim.
- **Bütünsel İyi Oluş Hâli:** Hem öğrencinin hem öğretmenin fiziksel, zihinsel ve duygusal anlamda iyi hissetmesi; motivasyonun yüksek olması, stresin yönetilebilir olması.

Bu koşulların birçoğunun merkezinde "iyi oluş" hâli yatmaktadır. Beyin, ancak kendini güvende ve desteklenmiş hissettiğinde öğrenmeye hazır hâle gelir. Bir öğrenci matematik sorusunu çözemiyorsa bunun nedeni çoğu zaman bilgi eksikliğinden çok zihninde dolaşan kaygılar, dışlanma ya da duygusal yüklerdir. Bu yükler dikkat, hafıza ve problem çözme yetisini zayıflatır. Nörobilimsel olarak öğrenme duygusal zemin üzerinde yükselir.

OECD'nin 2021 raporu da çocukların ancak kendini güvende, değerli ve aidiyet hissiyle dolu bir ortamda potansiyellerini açığa çıkarabileceğini gösteriyor. Bu bağlamda, akademik başarı duygusal ihtiyaçlar karşılanmadıkça sürdürülebilir olmamaktadır. Duygusal sorunlar çözülmeden akademik sorunlar ancak ertelenmiş olur.

Başarı arayışında gözden kaçan gerçek: İyi Olma Hâli

Yetişkinler olarak bizler, öğrencilerimizden akademik başarı beklerken ulusal ve uluslararası sınavlarda üst düzey performanslar hayal ederken okulların giderek artan şiddet olaylarının merkezine dönüşmesi, eğitimde "iyi olma hâli"ni göz ardı ettiğimizi açıkça ortaya koymaktadır. Okullarda artan şiddet olayları disiplin sorunu olmaktan ziyade toplumsal kırılmaların yansımalarıdır. Türkiye'de son dönemde yaşanan:

- Sivas'ta 17 yaşındaki kız öğrenciye akran zorbalığıyla yapılan fiziksel saldırı,
- Karabük ve Sarıyer'de velilerin öğretmenlere şiddet uygulaması,
- Elazığ ve Diyarbakır'da öğretmen veya idarecilere bıçaklı saldırılar,
- Eyüpsultan'da eski öğrenci tarafından hayatını kaybeden okul müdürü,

gibi vakalar, bu yapısal sorunun sadece bir kısmıdır. UNESCO'nun 2022 Raporu, dünya genelinde öğrencilerin %35'inin kendini okulda güvende hissetmediğini gösteriyor.

Bu sorunlar her ne kadar münferit gibi görünse de sosyal normların çözülmesi, aile yapılarındaki bozulmalar, medya etkisi, kimlik krizleri, kültürel ve ideolojik farklılıklardan kaynaklanan hoşgörüsüzlük ve eğitim sistemi baskısının bileşkesinde şekilleniyor.

Sorunun Kök Nedenleri

- **Aile ve Sosyal Yapıda Bozulma:** Boşanma, ekonomik sıkıntılar, ebeveynlerin uzun çalışma saatleri ve ekran odaklı hayat çocukların duygusal ihtiyaçlarını karşılamıyor. Emile Durkheim'ın "anomi" kavramı bu durumu tanımlıyor: Değerler silikleşiyor. Bu boşlukta çocuklar, dijital dünyada yalnızlıklarını bastırmaya çalışıyor ancak orada da şiddet ve rekabetle karşılaşılıyor.
- **Medyanın Etkisi ve Kültürel Dejenereasyon:** Şiddeti "cool" gösteren içerikler, Albert Bandura'nın Sosyal Öğrenme Kuramı'na göre çocuklarda saldırganlığı pekiştiriyor.
- **Okulların Kriz Yönetim Merkezi Haline Gelmesi:** Bronfenbrenner'ın Ekolojik Sistem Kuramı'na göre okul, birçok sistemin kesişim yeridir. Sosyal krizler arttıkça öğretmenler bilgi aktarımının yanı sıra kriz yöneticisi-

ne dönüşüyor. Rehberlik servislerinin yetersizliği, bu yükü artırıyor.

- **Psikolojik Etkiler:** Travma, kimlik arayışı, aidiyet eksikliği çocuklarda agresif davranışlara zemin hazırlıyor.
- **Geleneksel Eğitim Sistemi ve Baskı:** Sınav odaklı sistem, öğrenci ve öğretmen üzerinde yoğun kaygı ve stres oluşturuyor. TEDMEM'in 2023 Raporu, öğretmenlerin %60'ının tükenmişlik riski altında olduğunu gösteriyor.

Neler Yapılabilir?

Makro düzeyde devletin aile ve sosyal güvenlik politikaları, medya düzenlemeleri ve MEB'in uygulamaları kadar okulların kendi içlerinde yapabilecekleri de çoktur. Hemen her kurumun vizyonunda vurgulanan, sorgulayan, çözüm üreten bireyler ancak iyi oluşun hissedildiği ortamlarda yetişebilir. Psikolojik iyi oluşu merkeze alan bir okul iklimi mümkündür.

Bugün hâlâ "iyi oluş" tali bir konu gibi görülüyor. Oysa bu hâl, öğrenmenin ön koşuludur. Bu farkındalık büyük reformlarla değil, günlük bilinçli adımlarla başlar.

Aileden Başlamak Gerekir, Okul Önemli ama Aile Her Şey!

Aileyi güçlendirmeye yönelik sosyal politikalar, ebeveynlere duygu yönetimi, dijital farkındalık ve iletişim becerileri eğitimleri yaygınlaştırılmalıdır. STK'ler, belediyeler ve üniversiteler; çocukların gelişimine destek olacak sosyal projelerde yer almalı, mahallelerde topluluk ruhu canlandırılmalıdır. Okullarda yaşanan şiddet, sadece öğrenci çatışması değil, toplumun ruh sağlığına yazılmış bir uyarıdır. Müfredatın yanı sıra sevgi, empati, güven gibi değerlerle eğitimi yeniden inşa etmeliyiz.

Medya Okuryazarlığı Şart!

Öğrenciler, içeriklerin alt mesajlarını sorgulama becerisi kazanmalıdır. Denetimsiz dijital maruziyet, şiddeti çözüm yöntemi olarak içselleştiriyor. Bu yüzden ilkokuldan itibaren medya okuryazarlığı eğitimi şarttır.

Desteklenen Öğretmenler

Özellikle pandemi sonrasında meslekten ayrılmayı düşünen öğretmen sayısı önceki yıllara göre artış göstermiştir. Yapılan araştırmalar katılımcı öğretmenlerin %70'inin meslekten ayrılmayı düşündüğünü göstermiştir. İyi olma hâlinin düşüklüğü sadece meslekten ayrılmalara sebep olmamakta; meslekte kalanların sınıf içi çalışmalarının ve etkileşimlerinin, öğrencilerinin iyi olma hâlini de olumsuz etkileyebildiği görülmektedir. Tükenmişlik riski altındaki öğretmenlere yönelik süpervizyon grupları, stres ve iletişim becerisi atölyeleri düzenlenmelidir. Katılımcı yönetim, geri bildirim ve psikolojik dayanıklılık çalışmaları öğretmenleri güçlendirecektir.

Veli ile Güven Temelli İlişki

Veliler suçlayıcı değil, destekleyici yaklaşımla sürece dahil edilmelidir. Psiko-eğitimler ve diyalog odaklı veli toplantıları bu bağ güçlendirilmelidir.

İyi Oluşu Yansıtan Güvenli Fiziksel ve Sosyal Alanlar

Sessiz odalar, nefes köşeleri, olumlu mesajlar içeren gör-seller gibi mekânsal düzenlemeler duygusal iklimi doğrudan etkiler.

Yeterli sayıda psikolojik danışmanın görev yaptığı, sürekli destek sunan rehberlik birimleri oluşturulmalıdır. Öğrencilerin duygularını ifade edebileceği güvenli alanlar sağlanmalı, sosyal-duygusal öğrenme programları uygulanmalıdır.

Sonuç olarak tüm bu gerçekler bize açıkça şunu göstermektedir: Kendini güvende, değerli ve huzurlu hissetmeyen bir öğrenciden; tükenmişlik yaşayan bir öğretmenden ya da dışlanmış hisseden bir veliden sağlıklı bir eğitim iklimi beklemek mümkün değildir. Eğitim, tüm paydaşların bütünsel iyi olma hâlini gözetten bir anlayışla yeniden kurgulanmak zorundadır. Bu noktada, sektöre yön veren ve uygulama esnekliği yüksek olan özel okullar, sadece akademik yarışın öncüsü değil, aynı zamanda iyi oluşu öncelleyen toplumsal dönüşümün de taşıyıcısı olmalıdır. Her okul, yalnızca akademik başarıyı değil; güven, aidiyet, şefkat ve dayanışmayı da inşa eden bir yaşam alanı olmalıdır. Artan şiddet olayları ve toplumsal çözülme karşısında, özel okulların önleyici, kapsayıcı ve sürdürülebilir iyi oluş politikaları geliştirmesi artık bir tercih değil; geciktirilemez bir sorumluluktur. Eğitim ancak herkesin kendini iyi hissettiği bir ortamda gerçek anlamda iyileşebilir ve bu iyileşmenin ilk adımı, en çok güce sahip olanların sorumluluğu üstlenmesiyle atılır.

Türkiye'nin geleceğini şekillendiren eğitim kurumları olarak çocuklarımızın zihinsel, duygusal ve sosyal gelişimi için sorumluluğumuz büyüktür. Özellikle sektörün öncüsü olan özel okullar; iyi olma hâlini odağa alan uygulamalarla sadece kendi topluluklarına değil, tüm eğitim dünyasına ilham olma gücüne sahiptir.

Unutmayalım ki eğitim sadece bilgi değil, duygu da inşa eder. İyi hisseden çocuklar ancak iyi hisseden öğretmenlerle, iyi ilişkiler kurabilen ebeveynlerle ve iyi tasarlanmış okul ortamlarında yetişir.

Fatma YAVUZ
Psikolojik Danışman

Üstün Zekalı ve Yetenekli Çocukların Ne Kadar Farkındayız?

Üstün zekâ ve üstün yetenek kavramlarını açıklayan birçok tanım karşımıza çıkar. Her ne kadar aynı kavramı tanımlıyor gibi görünse de aslında ikisi de benzer yanlarının dışında farklı özellikleri de içine almaktadır.

Üstün Zekalı Çocuğun Tanımı

Üstün zekalı çocuklar ile ilgili birçok tanımla karşılaşırız. En genel olarak kabul gören tanım ise bilişsel testlerden belirli düzeyde yüksek puanlar alan, yaşitlarına göre üst düzey performans gösteren, harekete geçme hızı yüksek, yaratıcılık yönünden güçlü, sorumluluk bilinci yüksek olan bireyler üstün zekalı olarak ifade edilmektedir.

Zekâ düzeyine göre yapılan sınıflandırmalarda genellikle IQ testleri referans alınır. Wechsler Zekâ Testi gibi ölçme araçları ile 130 ve üzeri IQ puanı alan çocuklar genellikle üstün zekâ düzeyinde kabul edilir (Silverman, 2009). Ancak bu testlerin kültürel, duygusal ve yaratıcılık gibi unsurları kapsamakta yetersiz olduğu da vurgulanmalıdır.

Üstün Yetenekli Çocuğun Tanımı

Üstün yetenekli çocuklar yaşitlarına göre özel akademik alanlarda, liderlik, sanat, yaratıcılık, bir ya da birkaç alanda özel kabiliyete sahip üstün başarı gösteren bireylerdir.

Üstün zekâ geleneksel dönem içinde zekâ düzeyi ile ilişkilendirilirken çağdaş dönem içinde üstün yetenekli kavramı daha geniş kapsamlı çok yönlü kriterleri değerlendirmeyi içerir. Zamanla birlikte ele alınan tanımlar ayrışma ya da birleşme yoluna gitmiştir.

Üstün Zekalı ve Yetenekli Çocukların Tanınması

Üstün yetenekli çocukların doğru şekilde tanınması için çok yönlü değerlendirme gereklidir. Tek bir test ya da kriter üzerinden yapılan tanılamalar, çocuğun tüm potansiyelini ortaya koymada yetersiz kalabilir (Pfeiffer, 2012). Gözlem, öğretmen ve veli değerlendirmeleri, psikometrik testler, yaratıcılık ölçekleri gibi çeşitli kaynakların birlikte değerlendirilmesi önerilmektedir.

Türkiye'de tanılama süreci özellikle Bilim ve Sanat Merkezleri (BİLSEM) üzerinden yürütülmektedir. Ön değerlendirme, bireysel inceleme ve yetenek alanına özgü değerlendirme aşamalarından oluşan bu süreçle çocukların potansiyelleri belirlenmeye çalışılmaktadır (MEB, 2021).

Üstün Zekalı ve Üstün Yetenekli Çocukların Özellikleri

Üstün yetenekli ve zeki çocuklar, sahip oldukları potansiyel ile sadece bireysel değil, toplumsal gelişimi de etkileyebilecek nitelikte bireylerdir. Bu çocuklar, erken yaşlardan itibaren akranlarından farklılaşan zihinsel, duygusal ve sosyal özellikler gösterirler (Sak, 2011).

Genel olarak üstün çocuklar bebeklik dönemlerinden itibaren yaşitlarına göre gelişimsel olarak ileridedir. Erken konuşur, yürürler.

Hızlı öğrenirler ve kelime bilgileri akranlarından oldukça iyidir. Okuma yazmayı erken yaşta öğrenirler. Öğrenmeyi çok severler ve zorluk çekmezler. Uzun ve karmaşık cümleler kurmakta başarılıdır. Dili etkin kullanma konusunda ustadır.

Hafızaları çok güçlüdür. İyi bir gözlemcidir. Aynı anda birden fazla şeyle ilgilenir. Dikkatlerini uzun süre devam ettirmekte zorlanırlar.

Çok fazla soru sorma eğilimleri vardır. Aldıkları cevaplara karşı sorgulayıcı, tatmin olmayan dönüşleri vardır.

Lider olmak isterler ve bunun için her yolu denerler. Lider olmadıkları durumlarda tek başına hareket etmeyi tercih ederler.

Çok enerjiklerdir ve uyku süreleri kısadır. İlgisini çeken bir konu olduğunda yerlerinde duramazlar hemen harekete geçmek isterler.

Estetik algıları güçlüdür. Etrafındaki her şeyin estetik algılarına uygun olmasına önem verirler.

Olgun düşünen ve hareket eden yapıya sahiptirler. Bu nedenle kendilerinden büyük kişilerle daha iyi iletişim sağlarlar.

Problem çözme yetenekleri yaşlarına göre çok daha hızlı ve başarılıdır. Karmaşık görünen sorunları pratik yöntemler ile çözüme kavuştururlar.

Her alanda üstün başarı göstermeleri beklenmez. İlgi ve yetenekleri doğrultusunda üstün alanları değişiklik gösterebilir. Bazı üstün çocuklar ise birden fazla alanda başarı da gösterebilir. Örneğin çok iyi piyano çalan üstün bir çocuk aynı anda çok iyi matematik bilgisine sahip olabilir.

Eğitimsel Yaklaşımlar

Üstün zekâlı çocukların en sık yaşadığı sorunlardan biri, sınıf düzeyine göre hazırlanmış öğretim programlarının onların öğrenme hızına ve düzeyine hitap etmemesidir. Tekrara dayalı, ezbere yönelik müfredat, bu çocuklarda sıkılmaya, motivasyon kaybına ve zamanla okuldan soğumaya neden olabilir (Renzulli & Reis, 1997). Ayrıca bu çocuklar, "yaramaz" ya da "uyumsuz" gibi etiketlenebilirler, çünkü dikkat dağınıklığı, ders sırasında konuşma ya da alternatif etkinliklere yönelme davranışı geliştirebilirler (Neihart et al., 2002).

Üstün yetenekli çocukların eğitiminde bireyselleştirme ve farklılaştırma temel ilkeler arasında yer alır. Hızlandırma, zenginleştirme ve gruplaştırma gibi stratejiler, çocukların ihtiyaçlarına uygun öğrenme ortamları sağlar (VanTassel-Baska & Stambaugh, 2006).

Hızlandırma, öğrencinin yaşına uygun olmayan daha ileri düzey içeriklere yönlendirilmesini içerir. Bu strateji, öğrenme hızına uygunluk sağlar fakat sosyal-duygusal gelişim açısından dikkatli planlanmalıdır. Zenginleştirme, mevcut müfredatın ötesinde öğrencinin ilgi alanlarını destekleyici projeler ve etkinlikler sunmayı içerir. Gruplaştırma, benzer yetenek düzeyindeki öğrencilerin bir araya getirilmesi ile sosyal destek ve iş birliği fırsatları sağlar (Reis & Renzulli, 2004).

Üstün Çocukların Öğrenme Özellikleri

Öğrenmeye her koşulda açık olan üstün çocuklar oldukça hızlı bir şekilde bilgiyi alırlar. İyi bir gözlemcidirler. Olaylar arasında çabuk bağlantı kurarlar. Fikir üretmek konusunda çok başarılıdırlar. Ürettikleri fikirlerle problemlere beklenmedik çözümler sunarlar. Birçok kişinin bilmediği konular hakkında bilgi sahibidirler. Çünkü meraklıdırlar ve kendi kendilerine öğrenmeyi severler. Farklı konular arasında bağlantı kurarak öğrenme süreçlerini zenginleştirirler. Hızlı

ve kalıcı okumalar yaparlar. Bilgi işleme kapasiteleri çok güçlüdür. Bu sayede birçok bilgiyi hafızalarında toplarlar.

Üstün çocuklardan birçoğu daha okula başlamadan okuma yazma öğrenmeye ve rakamları tanımaya başlar. Erken yaşlarda akranlarına göre zengin bir dil edinmeye başlarlar. Basit matematiksel işlemleri zihinden yapabilirler.

Üstün yetenekli çocukların eğitimi sürecinde birçok zorlukla karşılaşmaktadır. Bunlar arasında tanılama sürecindeki eksiklikler, öğretmenlerin konuya yönelik bilgi yetersizliği ve programların yetersizliği sayılabilir (Sak, 2011). Ayrıca bu çocukların duygusal ihtiyaçlarının göz ardı edilmesi, onların gelişiminde önemli sorunlara yol açabilmektedir.

Ailelerin ve öğretmenlerin, bu çocukların yalnızca akademik başarılarına değil, bütüncül gelişimlerine odaklanmaları gerekmektedir. Aksi halde, üstün potansiyel zamanla körelme riski taşıyabilir (Freeman, 2001).

Üstün Çocukların Sosyal Özellikleri ve Akran İlişkileri

Clark'ın (1997) Barbe'den (1954) aktardığına göre, zihinsel üstünlüğün pek kabul görmediği ortamlarda, üstün zekâlı ve yetenekli çocuklar dünyaya uyum sağlamak için, üç yoldan birini seçme eğilimi gösterirler. Örneğin, gruptan kendilerini soyutlayabilirler. Bu genellikle eğitimin kendi düzeylerine göre ayarlanmadığı durumlarda ortaya çıkar.

Diğer bir yol olarak kabul görme ve dikkat çekme çabası içinde gösterilerde bulunarak sınıfın palyaçosu durumuna gelebilirler. Davranış biçimleri başkaları tarafından "aptalca" ve "yersiz" olarak algılanabilir. Bu davranışları, onları öğretmenleri ve arkadaşları tarafından reddedilme veya "baş belası" olarak algılanma noktasına getirebilir.

Bir üçüncü yol olarak da diğerlerini memnun ederek uysal davranma veya herkes gibi görünme çabası içinde, bildikleri halde soruları cevaplamayarak zekâlarının üstünlüğünü gizleyebilirler. Böylece bu yeteneğin kullanılmama sonucunda işlevinin de yok olma tehlikesi ortaya çıkabilir; bu hileli davranış sonucunda gelişme beslenemez. Bu davranış içinde olan üstün zekâlı ve yetenekli çocuklar potansiyellerinin altında performans gösterebilirler.

Üstün zekâlı ve üstün yetenekli çocukların keşfedilerek tanınması, eğitimi ve psikososyal destek süreçleri büyük özen gerektirir. Bu çocukların potansiyellerini tam olarak kullanabilmeleri için sistemli, esnek ve bireyselleştirilmiş eğitim programlarına ihtiyaç vardır. Aynı zamanda, bu çocukların duygusal ve sosyal gelişimlerinin desteklenmesi, onların sağlıklı birer birey olarak topluma kazandırılmasına da büyük önem taşır.

KAYNAKÇA

- Clark, B. (1997). *Growing up gifted* (5. Ed.). Upper Saddle River, New Jersey, Columbus, Ohio: Merrill
- Freeman, J. (2001). *Gifted children grown up: Guidance and counseling for the gifted and talented*. Routledge.
- MEB. (2021). *Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesi*. T.C. Milli Eğitim Bakanlığı.
- Neihart, M., Reis, S. M., Robinson, N. M., & Moon, S. M. (Eds.). (2002). *The social and emotional development of gifted children: What do we know?* Prufrock Press.
- Pfeiffer, S. I. (2012). *Serving the gifted: Evidence-based clinical and psychoeducational practice*. Routledge.
- Renzulli, J. S., & Reis, S. M. (1997). *Schoolwide Enrichment Model: A how-to guide for educational excellence*. Creative Learning Press.
- Reis, S. M., & Renzulli, J. S. (2004). *Current research on the social and emotional development of gifted and talented students: Good news and future possibilities*. *Psychology in the Schools*, 41(1), 119–130.
- Sak, U. (2011). *Üstün zekâlılar: Özellikleri, tanılanmaları, eğitimleri*. Maya Akademi.
- Silverman, L. K. (2009). *The moral sensitivity of gifted children and the evolution of society*. *Roeper Review*, 17(2), 110–116.
- VanTassel-Baska, J., & Stambaugh, T. (2006). *Comprehensive curriculum for gifted learners* (3rd ed.). Pearson.

Üstün Zekalı ve Yetenekli Çocukların Ne Kadar Farkındayız?

Üstün zekalı ve üstün yetenekli çocukların keşfedilerek tanınması, eğitimi ve psikososyal destek süreçleri büyük özen gerektirir. Bu çocukların potansiyellerini tam olarak kullanabilmeleri için sistemli, esnek ve bireyselleştirilmiş eğitim programlarına ihtiyaç vardır. Aynı zamanda, bu çocukların duygusal ve sosyal gelişimlerinin desteklenmesi, onların sağlıklı birer birey olarak topluma kazandırılmasında büyük önem taşır.

Değer GÖKDEMİR
TÖZOK İlkokul Komisyonu Üyesi

Öğrencinin Başarı Yolculuğu: Etkili Sınıf Yönetimi ve Güçlü Öğretmen-Öğrenci Bağının Rolü

"Eğitim, sadece bilgi değil; bağ kurma sanatıdır."

Eğitim, yalnızca akademik bilgilerin aktarıldığı bir süreç değil, aynı zamanda bireyin sosyal, duygusal ve kişisel gelişimini kapsayan dinamik bir etkileşimdir. Bu etkileşimin merkezi ise şüphesiz sınıflar ve onları şekillendiren öğretmenlerdir. Etkili bir öğrenme ortamı yaratmanın anahtarı, öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri ve öğrencilerle kurdukları duygusal bağın derinliğinde yatar. Bu iki unsur, öğrencinin sadece akademik başarısını değil, aynı zamanda okula aidiyetini, özgüvenini ve hayata karşı tutumunu doğrudan etkiler. Günümüz eğitim anlayışında, öğretmenin rolü bilgi aktarıcısından öte, her öğrencinin bireysel potansiyelini keşfetmesine olanak tanıyan bir rehber dönüşmüştür.

Etkili Sınıf Yönetimi Becerileri ve Öğrenci Üzerindeki Etkileri

Sınıf yönetimi, sadece disiplini sağlamak değil; öğrenmeyi kolaylaştıran, öğrencilerin güvenli ve teşvik edici bir ortamda kendilerini ifade edebilmelerini sağlayan stratejiler bütünüdür. İyi yönetilen bir sınıf, öğrencilerin öğrenmeye odaklanmasını, sorumluluk almasını ve işbirliği yapmasını teşvik eder.

1. Rutin Oluşturma ve Kurallar: Öğretmenlerin net ve tutarlı kurallar belirlemesi, günlük rutinler oluşturması, öğrencilerin ne bekleyeceklerini bilmelerini sağlar. Bu öngörülebilirlik, öğrencide kaygıyı azaltır ve enerjilerini öğrenmeye yönleltmelerine yardımcı olur.

Örnek: Bir ilkokul öğretmeni, her sabah "Güne Başlangıç Çemberi" ile derse başlar, günün planını ve temel kuralları kısaca hatırlatır. Yemekten sonra ellerini yıkama ve sınıfa düzenli dönme gibi rutinler, öğrencilerin hijyen alışkanlığı kazanmasına ve ders başlangıcında karmaşanın önlenmesine yardımcı olur.

2. Zaman Yönetimi ve Geçişler: Öğretmenin ders süresini verimli kullanması, etkinlikler arası geçişleri sorunsuz yapması, öğrencilerin derse olan ilgilerini canlı tutar.

Örnek: Görsel sanatlar dersinden matematik dersine geçerken, öğretmen "Şimdi resim malzemelerimizi toplama zamanı. Bir dakika içinde herkes masasını boşaltsın ve matematik kitabını çıkarsın." gibi net talimatlarla zamanı yönetir. Kum saati veya geri sayım kullanmak, geçişleri hızlandırır ve kesintisiz bir öğrenme akışı sağlar.

3. Davranış Yönetimi ve Olumlu Pekiştirme: İstenmeyen davranışlara yapıcı yaklaşmak ve olumlu davranışları fark edip takdir etmek, öğrencilerin öz disiplinlerini geliştirme-lerine katkıda bulunur.

Örnek: Arkadaşının defterini karalayan öğrenciye, öğretmen teneffüste "Arkadaşının eşyasına zarar vermek doğru değil. Nasıl telafi edebiliriz?" gibi yapıcı bir yaklaşımla durumu değerlendirir. Öte yandan, malzemelerini düzenli toplayan veya düşen bir arkadaşına yardım eden bir öğrenciyi tüm sınıfın önünde takdir etmek, olumlu davranışları pekiştirir.

4. Öğrenci Katılımını Teşvik Etme: Öğrencileri derse aktif katılım için cesaretlendirmek, farklı öğrenme stillerine hitap etmek ve iş birliğini desteklemek, öğrencilerin derse karşı merakını ve ilgisini artırır.

Örnek: "Canlılar" konusuna başlarken öğretmenin "Sizce bir kedinin ve bir çiçeğin ortak özellikleri nelerdir?" gibi bir soru sorarak öğrencilere beyin fırtınası yaptırması ve ardından, öğrencileri küçük gruplara ayırarak bahçedeki canlıları gözlemlmelerini istemesi pasif dinleyicilikten aktif katılımcılığa geçişi sağlar.

Öğretmen-Öğrenci Arasındaki Duygusal Bağın Önemi ve Etkileri

Sınıf yönetimi teknikleri ne kadar etkili olursa olsun, asıl dönüştürücü güç, öğretmen ile öğrenci arasında kurulan duygusal bağın derinliğinde saklıdır. Bu bağ, öğrencinin okula ve öğrenmeye karşı tutumunu kökten değiştirme potansiyeline sahiptir. Güven, saygı ve empatiden beslenen bu ilişki, akademik başarının ötesinde, bireyin sosyal ve duygusal gelişimine de yön verir.

Bağ Kurmanın Temelleri: Duygusal bağ, öğretmenin öğ-

renciye karşı gösterdiği empati ve anlayışla başlar. Her öğrencinin bireysel farklılıklarını fark etmek, onlara değer verildiğini hissettirir. Öğretmenin tutarlı, adil ve destekleyici olması, öğrencilerin isimleriyle hitap edilmesi ve dinlemeye açık olunması bu bağın güçlenmesini sağlar.

Duygusal Bağın Öğrenci Üzerindeki Etkileri

Akademik Başarı: Öğretmenine güvenen ve onunla güçlü bir bağ kuran öğrenci, derse daha fazla motivasyonla yaklaşır, daha fazla çaba gösterir ve akademik olarak daha başarılı olma eğilimindedir (Pianta, 1999).

Örnek: Okuma yazmaya yeni başlayan bir öğrenci, "k" harfini öğrenmekte zorlandığında, öğretmeni ona ekstra zaman ayırır, sabırla tekrar eder ve "Bak, az kaldı, neredeyse başardın!" gibi teşvik edici sözlerle desteklerse öğrencinin pes etmesini engeller ve öğrenme azmini doğrudan etkiler.

Sosyal ve Duygusal Gelişim: Güçlü öğretmen-öğrenci ilişkileri, çocukların özgüvenini artırır, stresle başa çıkma becerilerini geliştirir ve akran ilişkilerinde daha sağlıklı yaklaşımlar sergilemelerine yardımcı olur.

Örnek: Oyun sırasında topu paylaşmakta zorlanan iki öğrenciyi, öğretmen tarafsız bir dinleyici olarak bir araya getirir ve "İkiniz de topla oynamak istiyorsunuz, değil mi? Nasıl bir anlaşma yapabilirsiniz?" diye sorarak çatışma çözme becerileri kazandırır.

Okula Aidiyet: Öğretmeniyle anlamlı bir bağı olan öğrenci, okula karşı daha fazla aidiyet duygusu geliştirir. Bu durum, devamsızlık oranlarını azaltır ve öğrencilerin okulu güvenli bir yer olarak görmelerini sağlar (Battistich vd., 1997).

Örnek: Anaokuluna yeni başlayan ve annesinden ayrılmakta zorlanan bir öğrenciyi, öğretmenin her sabah kapıda gülümseyerek "Günaydın, seni görmek ne güzel!" demesi ve okula geldiğinde hoşlandığı bir etkinliğe başlamasına izin vermesi, öğrencinin okula daha hızlı adapte olmasını sağlar.

Risk Altındaki Öğrenciler İçin Hayati Rolü: Özellikle zorlu yaşam koşullarına sahip öğrenciler için öğretmen, çoğu zaman bir güvenli liman ve pozitif bir rol model olabilir. Öğretmenle kurulan güçlü bir bağ, bu öğrencilerin dirençliliklerini artırabilir ve akademik risk faktörlerinin etkilerini azaltabilir (Hamre & Pianta, 2005).

Örnek: Ailevi sorunlar yaşayan öğrencinin değişen davranışlarını fark eden öğretmen, onunla teneffüste kısa ve samimi bir sohbet başlatması ("Son zamanlarda biraz düşünceli gibisin, her şey yolunda mı?") öğrencinin kendisini güvende hissetmesini sağlar.

Duygusal Bağın Öğretmen Üzerindeki Etkileri

Öğretmenler de öğrencilerle kurdukları bu anlamlı bağlardan beslenirler, mesleki doyumları artar ve sınıf yönetimi zorluklarını aşmakta daha başarılı olurlar.

Duygusal Bağı Güçlendiren Uygulamalar ve Öneriler

Öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerini geliştirirken aynı

zamanda öğrencilerle duygusal bağlarını güçlendirecek adımlar atmaları mümkündür:

- **Birebir İletişim ve Adlarını Kullanma:** Her öğrencinin ismini öğrenmek, teneffüslerde kısa sohbetler etmek, göz teması kurmak ve onların kişisel ilgi alanlarına dair sorular sormak öğrencilere önemsendiklerini hissettirir.
- **Aktif Dinleme ve Geri Bildirim:** Öğrencilerin kaygılarını ve fikirlerini yargılamadan dinlemek ve yapıcı geri bildirimler sunmak, güven inşa etmenin temelidir.
- **Sınıf Dışı Etkinlikler ve Ortak Deneyimler:** Kulüpler, geziler veya sosyal sorumluluk projeleri gibi etkinliklerde öğrencilerle bir araya gelmek, ilişkileri derinleştirmeyi sağlar.
- **Olumlu Pekiştirme ve Takdir:** Sadece akademik başarıları değil, aynı zamanda gösterilen çabayı, gelişim süreçlerini ve olumlu davranışları da samimi bir şekilde takdir etmek, öğrencinin motivasyonunu ve özgüvenini artırır.
- **Esneklik ve Anlayış:** Öğrencilerin kişisel durumlarına ve ihtiyaçlarına karşı esnek ve anlayışlı olmak, onların kendilerini güvende hissetmelerini sağlar. Hasta olduğu için ödevini yapamayan bir öğrenciyi ek süre tanımak, öğretmenin öğrencisine değer verdiğini gösterir.

Sonuç: Geleceğin Sınıfları İçin Bütüncül Bir Yaklaşım

Etkili sınıf yönetimi ve öğretmen-öğrenci arasındaki güçlü duygusal bağ, modern eğitimin ayrılmaz iki bileşenidir. Bu iki unsur, sadece düzenli bir öğrenme ortamı sağlamakla kalmaz, aynı zamanda her bir öğrencinin potansiyelini gerçekleştirebileceği, kendini değerli hissedebileceği ve hayata güvenle bakabileceği bir temel oluşturur. Öğretmenler, yalnızca bilgiyi aktaran araçlar değil, aynı zamanda öğrencilerin hayatlarına dokunan, onlara ilham veren ve kişiliklerini şekillendiren kılavuzlardır.

Bu nedenle, eğitim politikalarının ve öğretmen yetiştirme programlarının, sınıf yönetimi becerilerini ve duygusal bağ kurma yeteneklerini bütüncül bir yaklaşımla ele alması hayati önem taşımaktadır. Unutulmamalıdır ki, eğitimde gerçek fark yaratmak, sadece müfredatı öğretmekle değil, her bir öğrencinin kalbine dokunmakla ve onların potansiyelini sevgiyle beslemekle mümkündür.

Kaynakça

Battistich, V., Solomon, D., Kim, D., Watson, M., & Schaps, E. (1997). Schools as communities, poverty levels of student populations, and students' attitudes toward school. *American Educational Research Journal*, 34(3), 629-661.

Hamre, B. K., & Pianta, R. C. (2005). Can instructional and emotional support in the first-grade classroom make a difference for children at risk of school failure? *Child Development*, 76(5), 949-967.

Pianta, R. C. (1999). Enhancing relationships between children and teachers. *American Psychological Association*.

Cansen ÖNCÜ
Eğitim Yönetimi Uzmanı

Eğitim Yönetiminde Yapay Zekâ: Dijital Çağın Eğitim Liderliğiyle Buluşması

Özet

Günümüzde eğitim sistemleri, yalnızca teknolojinin etkisiyle değil; aynı zamanda toplumun beklentileri, öğrencilerin ihtiyaçları ve öğretim yaklaşımlarının değişimiyle birlikte kapsamlı bir dönüşümden geçiyor. Bu dönüşümde en çok konuşulan kavramlardan biri de yapay zekâ. Artık sadece sınıf içi uygulamalarda değil, eğitim kurumlarının yönetiminde de belirleyici bir rol üstlenmeye başlayan yapay zekâ, veri odaklı karar alma süreçlerinden insan kaynağı planlamasına kadar birçok alanda yöneticilere destek sağlıyor. Bu yazıda, Türkiye’den ve dünyadan örneklerle, yapay zekânın eğitim yöneticilerine sunduğu olanaklar değerlendirilmektedir.

1. Giriş

Eğitimde teknolojik dönüşüm, bir süredir gündemde olsa da; son yıllarda yapay zekâ destekli araçların erişilebilirliği ve etkisiyle bu dönüşüm çok daha somut hale geldi. Okul yöneticiliği görevim sırasında tanık olduğum birçok durum, artık yönetsel kararların yalnızca sezgiye değil, güçlü veri analizlerine dayanarak alınması gerektiğini gösteriyor.

Yapay zekâ sistemleri, yöneticilerin rolünü sadece idari sorumlulukları yürütmekten çıkarıp; geleceği öngörebilen, strateji geliştirebilen, liderlik niteliği taşıyan bireyler haline getiriyor. Bu noktada eğitim liderlerinin dijital okuryazarlık düzeyinin yükselmesi, sadece teknolojiye ayak uydurmak için değil, karar süreçlerinde daha etkili olmak için de kritik bir hâl alıyor.

2. Eğitim Yönetiminde Yapay Zekânın Kullanım Alanları

2.1. Stratejik Karar Süreçlerinde Yapay Zekâ

Eğitim yöneticileri için en büyük zorluklardan biri, karar alırken eldeki bilgileri hızlı ve doğru biçimde analiz edebilmektir. Yapay zekâ, bu noktada sunduğu güçlü analiz yetenekleriyle büyük bir destek sunar.

Örneğin, bir okulda öğrenci başarı trendleri, devamsızlık oranları, veli geri bildirimleri gibi farklı kaynaklardan gelen veriler yapay zekâ algoritmalarıyla yorumlandığında; yöneticiler sadece mevcut durumu değil, gelecekte karşılaşılabilecekleri riskleri de daha net görebilir hâle gelir.

Benim de görev yaptığım bir kurumda, öğretmen perfor-

mans analizlerini sadece gözleme değil, YZ destekli geri bildirim sistemlerine dayandırdığımızda, daha adil ve geliştirici bir değerlendirme süreci yakalayabildik.

2.2. Etkin Kaynak Kullanımı

Ders programlarının oluşturulması, sınıf dağılımı planlamaları ve öğretmen görevlendirmeleri gibi operasyonel işler, zaman zaman yöneticilerin neredeyse tüm enerjisini alabiliyor. Ancak bu süreçlerde yapay zekâ tabanlı planlama araçlarının kullanılması, hem hata payını azaltıyor hem de ciddi zaman kazandırıyor.

Böylece yöneticiler, günlük operasyonel karmaşadan sıyrılıp daha fazla zamanlarını pedagojik liderlik, öğretmen gelişimi ve vizyoner çalışmalar için ayırabiliyor. Bu da aslında bir okulun “yönetim kalitesini” doğrudan artırıyor.

2.3. Öğretmen Gelişimi ve Performans İzleme

Öğretmenlerin gelişimini desteklemek, bir yöneticinin belki de en değerli görevlerinden biri. Ancak bu süreç, yalnızca yılda birkaç kez yapılan gözlem formlarına sığamayacak kadar derinlikli bir iştir.

Yapay zekâ tabanlı uygulamalar “örneğin sınıf içi ses etkileşimi analizleri, video kayıt üzerinden geri bildirim sistemleri” öğretmenlerin hem güçlü yönlerini görmelerine hem de gelişime açık alanlara daha bilinçli yaklaşmalarına yardımcı olur.

Bu sistemleri ilk kullanmaya başladığımızda, öğretmen arkadaşlarımızın başta çekinceleri olsa da; zamanla elde edilen içgörülerin gelişimlerine nasıl katkı sağladığını gördükçe süreç daha güvenli ve verimli ilerlemeye başladı.

2.4. Risk Tahmini ve Müdahale

Bir öğrencinin devamsızlık eğilimi, akademik gerilemesi veya davranışsal bir sinyal vermesi genellikle fark edildiğinde artık geç kalınmıştır. Ancak yapay zekâ destekli erken uyarı sistemleri, bu tür riskli durumları çok daha erken tespit edebilir.

Bu sayede yöneticiler ve rehberlik birimleri, daha olay ortaya çıkmadan öğrencinin ihtiyaç duyabileceği desteği sağlayabilir. Bu yaklaşım, sadece başarıyı değil; öğrencinin duygusal ve sosyal iyiliğini de merkezine alan bütünsel bir okul iklimi yaratmanın anahtarıdır.

3. Uluslararası ve Ulusal Uygulamalar

Yapay zekânın eğitim yönetiminde kullanımına dair dünyada birçok öncü örnek dikkat çekiyor. Bu örnekler, yalnızca teknolojik gelişmişlik açısından değil; aynı zamanda yönetim anlayışının dönüşümü açısından da bizlere ilham veriyor.

Finlandiya: Öğrenme Sürecine Yönelik Derinlemesine Takip

Eğitimde bireysel öğrenme yollarına verdiği önemle tanınan Finlandiya, okul yöneticileri için geliştirilen dijital analiz sistemleriyle dikkat çekiyor. Öğrenci gelişim verileri, öğretmen geribildirimleri ve okulun genel performansı tek bir platform üzerinden takip edilebiliyor. Bu sistem, yöneticilere yalnızca değerlendirme değil, anlık aksiyon alma fırsatı da sunuyor.

Estonya: Dijitalleşmenin Ötesinde Bir Eğitim Yönetimi Modeli

Estonya'da eğitim verileri merkezi bir sistemde toplanarak analiz ediliyor. Bu sistem, okul yöneticilerine yapay zekâ tabanlı anlık öneriler sunabiliyor. Mesela öğrenci gruplarında dikkat çeken başarı düşüşleri ya da davranışsal değişiklikler yöneticilere raporlanarak erken müdahale fırsatı doğuruyor. Bu yaklaşım, yöneticilerin karar alırken hem akademik hem psikososyal dinamikleri dikkate almasını sağlıyor.

Türkiye: Dijitalleşme Yolculuğunda İlk Adımlar

Türkiye'de Millî Eğitim Bakanlığı, 2022 yılında yayımlanan Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi ile dijital dönüşüm sürecine önemli bir vizyon kazandırdı. Bu kapsamda eğitim teknolojilerine entegrasyon hedeflendi. Bazı özel okullar ise öğrenci gelişim takip sistemlerine yapay zekâ destekli modüller entegre etmeye başladı. Özellikle bireyselleştirilmiş öğrenme takibi ve veli bilgilendirme sistemlerinde YZ tabanlı uygulamaların sayısı her geçen gün artıyor.

Ancak bu gelişmelerin sürdürülebilir ve kapsayıcı olabilmesi için, teknoloji yatırımlarının yanı sıra okul yöneticilerine yönelik eğitim programlarının da güncellenmesi kritik önemde.

4. Yeni Nesil Eğitim Yöneticisi Profili

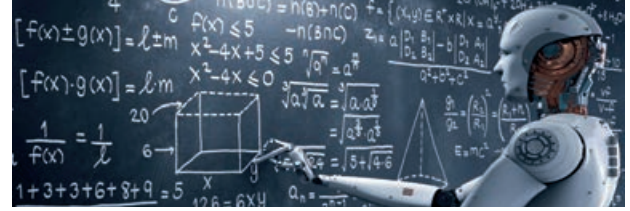
Dijital çağda eğitim yöneticisi olmak, sadece yenilikleri takip etmekle sınırlı kalmıyor; aynı zamanda bu yeniliklerin eğitim iklimine nasıl entegre edileceğine yön veren bir liderlik anlayışı gerektiriyor.

Yapay zekâ, eğitim yöneticisinin rehberliğini dönüştürken; bu teknolojiyi etkili biçimde kullanabilen, analitik düşünebilen ve değişime açık lider profilleri öne çıkıyor. Ancak bu dönüşüm yalnızca teknik yeterliliklerle değil, aynı zamanda güçlü bir etik duruş, pedagojik sezgi ve insan merkezli yönetim anlayışıyla tamamlanabiliyor.

Yeni Nesil Bir Eğitim Liderinde Bulunması Gereken Nitelikler:

- Dijital okuryazarlık
- Veri okuma ve yorumlama becerisi
- Değişim yönetimi bilgisi
- İletişim ve empati
- Etik duyarlılık

Bugünün başarılı yöneticisi, yalnızca sistemleri kullanan değil; aynı zamanda o sistemlerin kurum kültürünü nasıl etkileyeceğini görebilen bir vizyonerdir. Bu vizyon, öğrencilerin daha adil, daha etkili ve daha anlamlı bir eğitim ortamında gelişmesini sağlar.

5. Sonuç

Eğitimde yapay zekâ kullanımı, yalnızca teknolojik bir yenilik değil; aynı zamanda eğitim anlayışımızı kökten dönüştürebilecek vizyoner bir fırsattır. Bu dönüşümde en büyük sorumluluk ise eğitim yöneticilerine düşmektedir. Çünkü bir kurumun rotasını yalnızca müfredat değil, onu hayata geçiren liderin bakış açısı belirler.

Yapay zekâ destekli yönetim uygulamaları, karar alma süreçlerini daha veriye dayalı hâle getirerek hataları azaltmakta, kaynak kullanımını daha etkin kılmakta ve öğretmen gelişiminden öğrenci takibine kadar birçok alanda yöneticilere stratejik avantajlar sunmaktadır.

Ancak bu süreci sadece teknik bir geçiş olarak değil, etik değerlere, insan odaklı yaklaşıma ve eğitimin ruhuna sadık kalarak yürütmek hayati önem taşır. Teknoloji insanın yerini almamalı; tam tersine, insanı daha güçlü kılan, potansiyelini açığa çıkaran bir araç olarak görülmelidir.

Geleceğin eğitim lideri; veriye hâkim, teknolojiye açık, ama en çok da insanı anlayan ve yol gösteren kişidir. Bizler, bu anlayışla eğitimin yönünü sadece dijital çağa değil; aynı zamanda umut, adalet ve gelişim eksenine doğru çevirebiliriz.

Kaynakça

Millî Eğitim Bakanlığı (2022). *Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi 2021-2025*. Ankara: T.C. Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi.

OECD (2021). *The State of AI in Education: Trends and Policy Implications*. Paris: OECD Publishing.

Finnish National Agency for Education (2020). *Artificial Intelligence in Finnish Schools*. Helsinki.

UNESCO (2021). *Artificial Intelligence and Education: Guidance for Policy-makers*. Paris: UNESCO.

Estonian Ministry of Education and Research (2022). *Smart Education Strategy*. Tallinn.

Şimşek, H. & Yıldırım, A. (2019). Eğitimde Yönetim Bilgi Sistemleri. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 44(197), 123-135.

Erdem ÖRNEK
TÖZOK Ortaokul Komisyonu Üyesi

Müzelerin Eğitimsel Dönüştürücü Gücü: Yaşayan Tarih Müzesi Modeli

Geleneksel sınıf ortamının ötesine geçerek öğrencilerin aktif katılımını esas alan alternatif eğitim ortamlarının önemi günümüzde her geçen gün artmaktadır. Bu bağlamda müzeler, sadece kültürel mirası koruyan yapılar olmaktan çıkarak öğrenme süreçlerine entegre edilen güçlü eğitim mekânları hâline gelmektedir. Müze temelli eğitim yaklaşımı, özellikle sosyal bilgiler ve tarih gibi soyut kavramlarla yüklü disiplinlerde somutlaştırma imkânı sağlayarak öğrencilerin bilgiyi anlamlandırmasına katkı sunmaktadır. Bu yazı, Erciyes Koleji bünyesinde kurulan “Yaşayan Tarih Müzesi” modelini merkeze alarak müze temelli eğitimin pedagojik katkılarını ve uygulama biçimlerini değerlendirmektedir.

Müzecilik ve Eğitim: Bir Araya Gelen İki Dünya

Müzeler; tarihsel, kültürel ve sanatsal mirasın korunmasının yanı sıra, bireylerin eleştirel düşünme, estetik bakış açısı ve tarihsel empati gibi becerilerini geliştirmede de önemli bir role sahiptir. Özellikle disiplinlerarası öğrenme ortamlarında, müzelerin sunduğu görsel, işitsel ve dokunsal deneyimler; bilgiyi ezberletmeden öğretmeye yönelik çağdaş pedagojik yaklaşımlarla örtüşmektedir.

Günümüz eğitim sistemlerinde müzeler, formal eğitimi destekleyen ve yapılandırılmış öğrenme deneyimleri sunan “yaşayan sınıflar” olarak konumlandırılmaktadır. Et-kileşimli sergiler, atölye çalışmaları ve dijital içerikler ile desteklenen müze eğitimi, öğrencilerin tarihsel olaylara sadece bilgi düzeyinde değil, aynı zamanda duygusal ve düşünsel düzlemde de yaklaşabilmesini sağlamaktadır.

Yaşayan Tarih Müzesi: Bir Okul Müzesi Model Önerisi

Erciyes Koleji tarafından geliştirilen Yaşayan Tarih Müzesi, müze-eğitim entegrasyonuna öncülük eden yenilikçi bir modeldir. Müze, okul kampüsü içinde kurularak eğitimle iç içe yaşayan, her yaştan öğrenciye hitap eden bir öğrenme alanı olarak tasarlanmıştır. Osmanlı döneminden Cumhuriyet tarihine kadar uzanan geniş bir yelpazede tarihsel objeler, savaş simülasyonları, tematik canlandırmalar ve öğrencilerin katıldığı atölyelerle zenginleştirilmiştir.

Özellikle Çanakkale Savaşı'na ait materyallerin sergilendiği bölüm, öğrencilerde tarihsel empati gelişimini desteklemekte; olaylara sadece rakamlarla değil, insan hikâyeleriyle de yaklaşmalarını sağlamaktadır.

Pedagojik Kazanımlar ve Uygulama Alanları

Yaşayan Tarih Müzesi uygulamaları aşağıdaki dört temel başlıkta eğitim süreçlerine katkı sağlamaktadır:

Etkileşimli Öğrenme Deneyimi: Müze içerisinde kullanılan VR teknolojileri, dijital panolar, dokunmatik ekranlar ve hikâye anlatım teknikleriyle oluşturulan etkileşimli sergiler sayesinde öğrenciler, tarihî olayları izlemekle kalmayıp adeta bu olayların bir parçası hâline gelmektedir.

Atölye Çalışmalarıyla Somutlaştırma: Öğrenciler; çömlek yapımı, geleneksel yazı sanatı, ebru gibi tarihsel bağlamı olan el sanatlarını deneyimleyerek öğrenmektedir. Bu atölyeler, hem bilişsel hem psikomotor becerilerin gelişimine hizmet etmektedir.

Müfredat Entegrasyonu: Müze gezileri sadece bir etkinlik olarak değil, doğrudan müfredata bağlı şekilde kurgulanmaktadır. Tarih, sosyal bilgiler, görsel sanatlar ve Türkçe dersleriyle eşgüdümlü planlanan geziler ve etkinlikler, öğrenmeyi pekiştiren bir yapıya kavuşturulmuştur.

Dijitalleşme ve Erişilebilirlik: Müze içerikleri dijital platformlara da taşınarak çevrim içi turlar, dijital kataloglar ve artırılmış gerçeklik uygulamaları ile uzaktan erişim mümkün kılınmıştır. Bu da coğrafi kısıtları ortadan kaldırarak eğitimde fırsat eşitliği sağlamaktadır.

Tarihsel Düşünme ve Eleştirel Bakış Açısının Gelişimi

Müze eğitimi; öğrencilerin yalnızca geçmişi öğrenmesini değil, aynı zamanda geçmişe dair verileri günümüzle ilişkilendirmesini, olaylar arasında neden-sonuç ilişkisi kurmasını ve tarihsel olayları çok yönlü değerlendirmesini sağlar. Bu yaklaşım, öğrencilerin analiz, değerlendirme ve yorumlama becerilerinin gelişmesini destekler.

Özellikle ortaokul düzeyindeki öğrencilerde yapılan uygulamalarda, tarihsel olaylara yönelik yapılan gözlem ve analizlerin sınıf içi tartışmalara yansması; öğrencilerin hem özgüvenlerini hem de ifade becerilerini artırmaktadır.

Öğretmen Eğitimi ve Sürdürülebilirlik

Yaşayan Tarih Müzesinin bir diğer güçlü yönü, öğretmenler için düzenlenen hizmet içi eğitim seminerleridir. Müze uzmanları ile iş birliği içinde hazırlanan bu seminerlerde öğretmenler, müze kaynaklarını nasıl daha etkin kullanabilecekleri, ders içeriklerini müze materyalleriyle nasıl ilişkilendirebilecekleri üzerine uygulamalı bilgiler edinmektedir.

Yaşayan Tarih Müzesi, okul ortamı ile müze deneyimini birleştiren özgün ve örnek bir model sunmaktadır. Bu model, öğrencilerin tarihsel olayları sadece ezberleyerek değil, deneyimleyerek öğrenmelerine; dolayısıyla tarih bilinci geliştirmelerine imkân tanımaktadır.

Müzelerin eğitim politikaları içinde daha merkezi bir yer edinmesi gerektiği açıktır. Başta özel okullar olmak üzere tüm eğitim kurumlarının; kendi müze ya da sergi alanlarını oluşturmaları, mevcut müzelerle iş birlikleri geliştirmeleri ve öğretmen eğitimlerini bu bağlamda yeniden yapılandırmaları önerilmektedir.

Çocuklarımızın tarihsel bağlamı anlayan, sorgulayan ve kültürel mirasına sahip çıkan bireyler olarak yetişmeleri için müzeler, yalnızca geçmişin değil; aynı zamanda geleceğin de anahtar kapılarından biridir.

Yararlanılan Kaynaklar

Örnek, E. (2025). Eğitimde Müzecilik Yaklaşımları: Erciyes Koleji Yaşayan Tarih Müzesi Örneği. Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Jafari, B. (2024). Kayseri Yaşayan Tarih Müzesi Kataloğu. Erciyes Eğitim Kurumları Kültür Yayınları.

TÜRKİYE ÖZEL OKULLAR DERNEĞİ YAYINLARI

Tözok Yayınlarının Dijital Haline
“<https://www.tozok.org.tr/kitaplar>” Adresinden Ulaşılabiliyorsunuz

2025 - 2026 TÜRKİYE GENELİ TYT - AYT SINAV PAKETİ

TYT		19-20-21-22 EYLÜL 2025	27-28 ŞUBAT 2026 1-2 MART 2026		TYT AYT
TYT		10-11-12-13 EKİM 2025	27-28-29-30 MART 2026		TYT AYT
TYT		24-25-26-27 EKİM 2025	10-11-12-13 NİSAN 2026		TYT AYT
TYT		21-22-23-24 KASIM 2025	17-18-19-20 NİSAN 2026		TYT AYT
TYT		5-6-7-8 ARALIK 2025	24-25-26-27 NİSAN 2026		TYT AYT
TYT AYT		19-20-21-22 ARALIK 2025	2-3-4 MAYIS 2026		TYT AYT
TYT		9-10-11-12 OCAK 2026	8-9-10-11 MAYIS 2026		TYT AYT
TYT AYT		6-7-8-9 ŞUBAT 2026	15-16-17-18 MAYIS 2026		TYT AYT
TYT AYT		13-14-15-16 ŞUBAT 2026	22-23-24-25 MAYIS 2026		TYT AYT

2025 - 2026 TÜRKİYE GENELİ LGS SINAV PAKETİ

LGS		2-3-4-5 EKİM 2025	10-11-12-13 NİSAN 2026		LGS
LGS		31 EKİM - 1-2-3 KASIM 2025	17-18-19-20 NİSAN 2026		LGS
LGS		28-29-30 KASIM - 1 ARALIK 2025	24-25-26-27 NİSAN 2026		LGS
LGS		19-20-21-22 ARALIK 2025	2-3-4 MAYIS 2026		LGS
LGS		9-10-11-12 OCAK 2026	8-9-10-11 MAYIS 2026		LGS
LGS		20-21-22-23 ŞUBAT 2026	15-16-17-18 MAYIS 2026		LGS
LGS		27-28-29-30 MART 2026	22-23-24-25 MAYIS 2026		LGS

- Kurumlara özel bu sınavlar sadece Türkiye Deneme Platformu'nda.
- Tüm Deneme Sınavları, MEB müfredatına, ÖSYM & LGS sınav formatı ve soru tiplerine uygun olarak hazırlanmıştır.
- Tüm Deneme Sınavları video çözümlüdür.
- Birleştirilmiş Sınav Karnesi ile gerçek performans analizi yapabilir, öğrencilerinizin boş bıraktığı sorular ile yanlış yaptığı sorulardan oluşan Sıfır Hata Kitapçığı'nı ücretsiz olarak alabilirsiniz.
- Öğrenci Sınav Gelişim Raporu ile öğrencilerinizin sınavlar arası gelişimi takip edebilirsiniz.

Türkiye Deneme Platformu gerekli gördüğü durumlarda sınav tarihlerini ve yayıncılarını değiştirme hakkını saklı tutar.

"Kurumsal deneme sınavlarında çözüm ortağınız"

www.denemeplatformu.com.tr

TÖZOK ÜYESİ OKULLARA PAKET ALIMLARINDA KARGO BEDAVA

TÖZOK Deneme Sınavları Türkiye Temsilcisi

Mustafa Kemal Mah. Dumlupınar Blv. Mahall Ankara C2 Blok No:107 Çankaya – Ankara
0850 335 08 37 - sinav@denemeplatformu.com.tr

www.denemeplatformu.com.tr